

ఆంధ్రమిత్ర

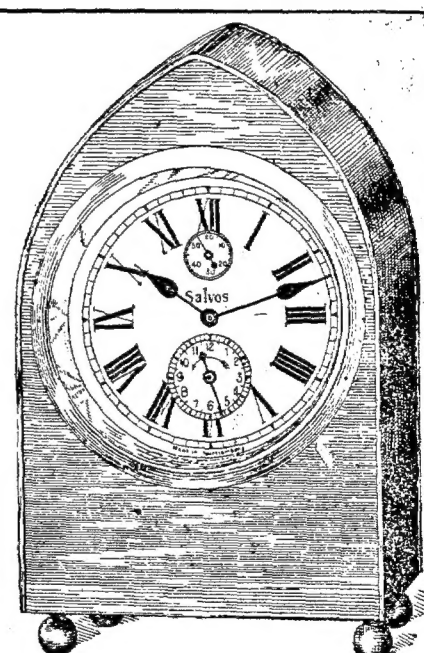
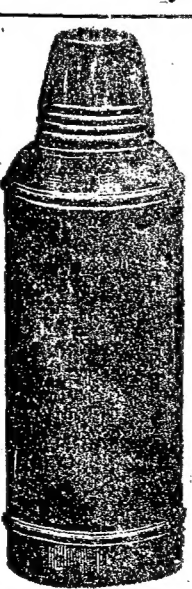
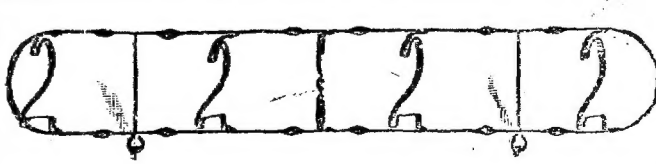
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3, } చెన్న పట్టణము 1916 నంబర్ జూలై నెల 29 వ తేది శనివారము } NO 102
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ మా థ మా స బ హు శ అమావాస్య 30. } సంచిక 102

<p>పండ్లపొడి</p> <p>పంటినొప్పులకు మంచిమందు</p> <p>ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోముట వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0</p>	<p>మోహినీతైలము</p> <p>సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును</p> <p>మెదడుకు, కండ్లకు చలవచేయును. వెండుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును 5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0.</p>	<p>తామర తైలము</p> <p>నాలుగుపూతలలోమాన్యును</p> <p>తామర, తీట, దురద, ఉంగరములవంటి చుట్లు, మొదలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయుగలదు. వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0</p>
---	--	--

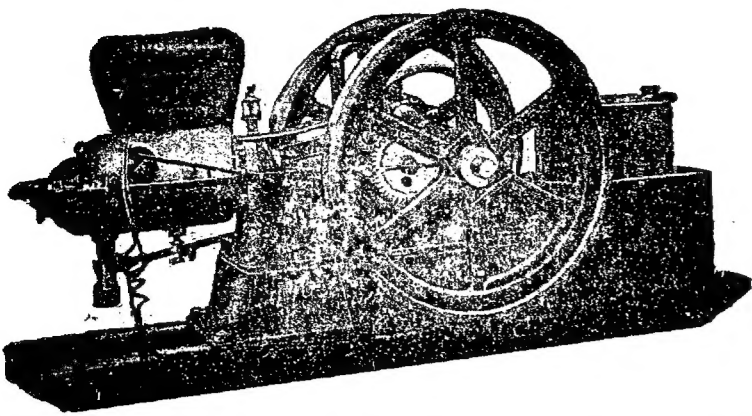
మా వేసగికాలపు వార్షిక విక్రయములు జూలై 31 వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును.

ధరలు చాలవరకు తగ్గింపబడినవి. ధరలకట్టి కోరిన వుంచబడును.

<p>ది "గ్రీపు" ఎలుకలబోను.</p> <p>ఒక్కచూడవలెను</p> <p>నదియ అన్నిటికన్న చాల శ్రేష్టమైనదియు గట్టిదియును. చంపు స్పీరింగుబోను వెల ఆ 12. విక్రయము వెల ఆ 10.</p>	 <p>4 1/2 వైంటు కిరడనాయులు వరకు వలెను గొప్పవచ్చును. ఎత్తు అం 12 1/2 బర్నరు అం 6 బంగారపు వన్నెలు వలెను వచ్చెయు గలదు. ప్రైయెట్. పహ్ వెల రూ 6-8-0. విక్రయము రూ 5-15-0. నిడిన త్రికా. ఆ 8. విక్రయము ఆ 7</p>	 <p>అలారము లే ప్లే నిక్కిలు ప్లేటు వేయబడిన సాల్వాస్ రీటరు ప్రైయెట్ గడియారము (వలెములో నున్న త్రికా) x 4 1/2 ఇతర సాల్వాస్ అం 4 ఇతేమిల్ డెయిల్ ఎత్తు అం 7. వలెయు అం 4 1/2 ఇతరు రూ 8-8-0 విక్రయము రూ 7-4-0</p>
<p>ది "గ్రావిటీ" చుంచెలుకబోను</p> <p>ఉక్కుతో గట్టిగా చేయబడినది. చుంచుతగా చుంచులను కట్టు న. చుంచు ఎంతమాత్రము తప్పించుకొనలేదు. వెల ఆ 6. విక్రయము వెల ఆ 5.</p>	 <p>ది "అల్మినీ-హాట్" వాక్యూమ్ ప్లాస్సు.</p> <p>వెంటు ప్లేజు రూ 6-8-0 విక్రయము రూ 5-12-0 విడి రీఫిల్లులు 4-8-0 విక్రయము రూ 4-2-0 క్యూర్వెన్ ప్లేజు 12-8-0 విక్రయము రూ 10-8-0 విడి రీఫిల్లు రూ 8-8-0 విక్రయము రూ 7-15-0</p>	 <p>ఈ బట్టలకంటే చాల శ్రేష్టమైన ఇతరతో చేయబడినది. చాల కాలమువరకు నుండును. పొడవు 24 అం. 4 వంటివి గలవు. ప్యాకెటింగుకు వలెగా నుడవచ్చును. దీనికి కల్లరి మెరుగు చేయబడినది. వెల ఆ 12. విక్రయము వెల ఆ 10.</p>
<p>మా సుప్రసిద్ధమైన ప్రైయెట్.</p> <p>మా సుప్రసిద్ధమైన ప్రైయెట్ నిక్కిల్ రీటరు x డియా రము గంటలు నిక్కిచ్చిగా తెలుపునటువలె వూచి ఆఖరు ధర రూ 8-12-0.</p>	<p>ది "స్పోర్" వాక్యూమ్ ప్లాస్సు.</p> <p>ఇది చాల నూతనకము. గోధుమరంగు గలది. ఎంతమాత్రము ఫిల్లరు బ్రద్దలుగాదు. దీనికి అల్మినీమినియము పోల్లరుగలదు.</p> <p>వైంటు ప్లేజు రూ 4-15-0 విక్రయము రూ 4-8-0 విడి రీఫిల్లు రూ 3-4-0 విక్రయము రూ 2-15-0</p>	

వెలువే, లెయిడులా అండు కంవెని లిమిటెడ్, ఇంకార్పొరేటెడు ఇన్వెస్టర్లు, హాస్టబాక్సు 204, మద్రాసు.

“ఆమె కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈ యంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.
చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, విద్యుత్తును, సోడా ఫ్యాక్రీలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.
వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6,
బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.
వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.
బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు

327

మోహి నీతైలము.

5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి వేటు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరిత్రమజేయు విద్యాధులు,
స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని
గలుగ జేయును. సుందరుల మోహాలావణ్యములను ప్రాప్తగు కురులను
మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలడు. ఇది వెండ్రుకలకు నిగనిగ
లాడునట్టి సహజమైననల్లనిరంగుకలిగించి శిరస్సునకు చలువబుట్టించి,
మెదడుకు క్రొత్త సాంపునుగాఱ్ఱి, మనోహరమైన సువాసనగలిగి
యుండును. ఈమోహి నీతైలము అనేక సువాసనగల వస్తువులతోడ
నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందును వెండ్రు
కలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయగల తైల విడి యొక్కటియే.
అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

క్రొత్తపుస్తకములు

(206

భక్తవిజయము:—కాలగు భాగములు ర. 8.0-0
శ్రీ గీతగోవిందము లేక అష్టపది:—శ్రీ జయ
శంకరి చరిత్రము తాత్పర్య సహితము ర. 0-8-0
(భక్తవిజయముతో కొనువారికి గీతగోవిందము 0-4-0)
శ్రీ త్యాగరాయ కృతులు:—పెద్ద అక్షరములు
రెండవకూర్పు 600 కీర్తనములున్న, శ్రీస్వామిలకారి ఫోటో
తో వారి చరిత్రమున్న గలది కాకితో శైలండు ర. 1-8-0
శ్రీ పాండురంగ కీర్తనలు ర. 0-3-0
బాలరకు ప్రసన్న గ్రంథములు.
సింధుబాదు: ఇదియొక చక్కని పుస్తకము ర. 0-4-0
Rama or the Ideal King రామాయణ సార
సంగ్రహము ర. 0-2-0
(Approved by the Text Book Committee)
విలాసము:—ఎమ్. ఆది అండుకంపెనీ,
286. ఎన్.ప్లనేడ్ (అప్పాబిల్డింగ్స్) మదరాసు.
గోరోజనము తులం గికి 2-0-0
కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0
దివచ్చికాన లేక జున్ను
తులం 1 కి రూ. 3-4-0
రసభక్తము తులం 1-కి రూ. 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు " " 2-0-0
అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

గ్యాలిన్ మోటారు పాఠశాల

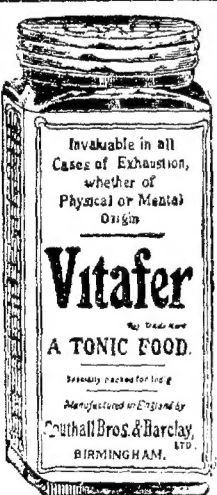
మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని తాగుచేయు
రవాణా కరిగించు నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చుకో యేయగలములు యేయవలయునో అది ఇది
కొనినపుడు స్వల్పముగా చేయు రీతియల యాచుంకము
ల్ల అభ్యాసపురస్కరముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
వీరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
కర్మ తెలుసుకొనినవారికి లై సెన్సు యిప్పించి కంతులను,
అంతులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగిగ్రాము జూలై నెల 1వ తేది నుండి ప్రారంభమగును.
గ్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేది గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాత్కాలికముగా
ఈ గ్రంథ సడహించువారికి క్రాసికోవడు.
(41) గ్యాలి అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఇదియే సమయము

తోటలునాటుడు! త్వరపడుడు!!
మన హిందూ దేశమున నున్న నానాజాతి మూడి
అంట్లున్న, వారిజి, జామ, రేగు, నిమ్మ, లెం
కాయ మొదలగు ఫలవృక్షముల అంట్లున్న, పూ
లజాతి చెట్లున్న అమృతమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
క్రఖ్యాతికెక్కిన టిక్కనుల్తాను వనములనుండి
మూడిఅంట్లు తేబడినవి. మల్ గోబా, బిల్ ఫసం
దు, నూర్జహాన్, జహంగీర్, పీతర్, ఖాదర్ మొ
దలగు నూతనరకములు చౌకధరలో చిక్కును.
క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
ఆలస్యము చేయకుడు.
పి.వి. మాధవరావు అండు బదర్సు,
220 పాణ్యము, కర్నూలుజిల్లా.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణము
నందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను
కుదుర్చ గలిగిన యేజింట్లు కావలయును.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.
వ్యవస్థాపకుడు.

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods.

విలేఫరు వచ్చుటయనగా ఆరోగ్యమునకు

గొప్ప ఉత్తేజక ద్రవ్యము వచ్చినట్లే.

విలేఫరునంద, ఆంగ్లేయశాస్త్రములలో చెప్పబడినరీతి పాలసత్తువ
యున్న, భౌస్వరమున్న, యితరములయిన స్వతఃస్సిద్ధములగు బలకరములయిన దినుసులున్న
ఇందు జేర్పబడియున్నవి. విలేఫరు బ్రతింపువారిచే తయారు చేయబడినది.

విలేఫరు అనేకమంది వైద్యులచేత వాడబడినది.
శరీరకలుషము తగ్గినట్టియు, నిస్త్రాగిగలిగినట్టియు, నొక
రోగికి మంచిగుణ మిచ్చెను.
మిక్కుటముగు బలహీనము, చెమటలు గ్రమ్ముటయు గల
రోగికి విక్కిలి చక్కని గుణమిచ్చెను. అన్ని రోగముల
యందును ఆరోగ్యమును గలిగించును.

విలేఫరు సర్వత్ర కొరకును.

విలేఫరు:— బెన్టు అండు కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు, మదరాసు.

0	0	0
1-12-0	3-0-0	5-0-0
రూ.	"	"
పెన్సులు	"	"
1-కి 4	8	16
అంగుళ		
ఇండియా కి పంపబడినది.		

நமது சிவபெருமானுக்கு, விஷயம், விஷயம், விஷயம்
 உபகாரம், உபகாரம், உபகாரம் } உபகாரம் (உபகாரம்)
 - 28 - 1918

రక్ష-రేకులు

కొణకంచి భాసునిలయము:— కృష్ణాదిల్లా నందిగామ
తాలూకాలోని కొణకంచి గ్రామమునకు గ్రామములు ౩౫వ
తేదీన రామమూర్తి (గ్రంథా)యనకు పేరిట నొక గ్రంథాలయ
మును నిలకొల్పిరి.

భారతీయ విద్యార్థులు; యూరేషియన్
ప్రయాణికులు:— ఒక సి. వి. డి. ఇన్ స్పెక్టరు, పోలీసు
కమిషనరు, ఇండియన్ నేవీ ఫర్వ్ ఆఫీసరు (ట్రై) యుజుల్ డి. బి.
బి. డి. ఇన్ స్పెక్టరు గారు మఱికొందఱి యూరేషియన్లు, పేరుల వ్రాసికొని దలచి గాని శరీరవారణకు బాగుండు: ఆ పరి
సరేమవారము నాటి నుంచివేరికి కొత్త పోలీసు కమిషనరు
గారును డెప్యూటీ కమిషనరు రాజుబహద్దరు పరాంకుశకు
నాయకుగారును కేసునుగూర్చి విచారములు జెరిగిరికొ
లుచున్నందున గూర్తు.

విషయమునుక్రమము.

సహకారిక కాలక్షయము, ఆంధ్రోద్యమము	8
ప్రపంచవార్తలు, తిరిగివార్తలు	4
కృష్ణా నదీ ప్రవాహము	5
ప్రధాన వ్యాసము	
గోదావరిలో నీటిపారుదల	6
అప్పులు—అడ్వాన్సులు	7
విరోధానంద్రము	
నిజోద్యమ తిరిగివార్తలు	8,9
దేశీయ తిరిగివార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తిరిగివార్తలు	11-12
వింతలు—విశేషము	18

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది

శనివారము.

గోదావరిలో నీటిపారుదల.

గోదావరి డెల్టాలో తూర్పు మధ్య డివిజనులకు సంబంధించిన యొక తీర్మానమును శా. కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు కడచిన ఫిబ్రవరి నెల 2 వ తేదీని మన స్థానిక శాసనసభలోనికి ప్రవేశ పెట్టిరి. ఆ డివిజనులలో నీరు సరఫరాచేయుటకును రిజర్వరుచేయుటకును సంబంధించిన కొన్ని నిబంధనలను 1915 వ సంవత్సరము జనవరి మాసమున ప్రభుత్వము వారు మంజూరు చేసిరి. వానివలన రైతులకు కష్టములు కలుగునట్లు కానవచ్చెను. అందులో ముఖ్యముగా శా. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు రెండు నిబంధనల విషయమున సభ్యులతో గట్టిగా చెప్పిరి. జూలై నెల 15-వ తేదీకి ముందు చెరకు తోటలకును ముంపులకు లోనగు భూములకును తప్ప మరీ యేవారుమళ్లకును నీరు ఇచ్చుట లేదు. అనునది యొక నిబంధన. ఊళ్లు కాలువ దిగువ చివరను ప్రారంభమయి నడిపింపవలసినదను నది రెండవ నిబంధన. ఈ రెండు నిబంధనలను చదువునప్పుడే సామాన్యులకు విస్మయము జనించు నటులు సంక్షేపము లేదు. భూమికిని విధించునప్పుడు నిజానికి దగ్గరనుండి నీరు సులభముగా అందుభూములకు ఎక్కువ విధింతు రనుట చిన్నపిల్ల కాయలకు గూడ తెలిసిన సంగతియే. కాని ఆధారములేక సామాన్య విషయములను గూడ శాసనసభ్యుల సభలయందు చర్చనీయము చేయడముగదా. కాబట్టి శా. కృష్ణారావుగారు కడచిన రీసెట్ మెంటు సమయమున తిరిగి వారు వ్రాసిన వ్రాతలయందీ అనువాదములను కొని తెచ్చిరి. భూములకు నీరు పారు అనుకూలమున కాలముల ననుసరించి తాము శిస్తు నిర్ణయించి నియమింపి అట్టి అనుకూలములలో వేరుకారణములచే ముందువకు వ్యక్తి ప్రముఖ కలుగునెడల బోధించుట ప్రభుత్వము వారును శిస్తు హెచ్చించి తిరిగి మార్చవచ్చు ననియు ఆయధికారులు వ్రాసి

పెట్టెరని నమూనా చేసిరి. ఎప్పుడు రు 9-12-6 లు మొదలు 3-10-0 లు వరకు తరము ఏర్పడియున్న దో అప్పుడే నీటి సరఫరాలో నెక్కువతక్కువ లుండి తీరవలసియే యున్నదని వాదించిరి. కాబట్టి ఊళ్లు దిగువ చివరనుండి జరుగవలెననుటయు కొన్ని భూములకే తప్ప ఇతరములకు నానుమళ్ళకు జూను 15-వ తేదీ లోపుగా నీ రియ్యమే యియ్య మనుటయు రీ సెట్ మెంటు నాటి బడంబడికకు వ్యతిరేక మని తెలియజేసిరి. నిజముగా 1915-వ సంవత్సరము జనవరి మాసపు నిబంధనలే జూనియోనికి పెట్టి యుండిన ఎడల ఇప్పటికే రైతులను వేపుకొని తిని వేయుచున్నారని ప్రఖ్యాతి కాంచియుండు డి. పి. డబ్లియం అధికారుల రొట్టె విరిగి నేతిలో పడి యుండును. శా॥ సర్ హోర్డు స్టూఅర్లుగారు అది వర్గా రైతుల మొరలు వినివచ్చినవారు గావున శా॥ కృష్ణారావుగారి వాదమును చక్కగా గ్రహింప గలిగిరి. తమ నిబంధనలు లోపము గలవిగా నున్నవని వారు అంగీకరింపకయే దిద్దికొనుటకు సిద్ధ పడిరి. కృష్ణారావుగారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలో తాము 1915-వ సంవత్సరము జనవరి మాసమున మంజూరు చేసిన నిబంధనలు క్రొత్త పరిస్థితులను తెచ్చిపెట్టుటకు తలపెట్టలేదనియు సెట్ మెంటు నాటి ఏర్పాటులకు అవి భిన్నములు కావనియు బహుకాలముగా జరుగుచుండు ఆచారమునే స్థిరపరచుచున్న వానియై స్థాపిత జూదిరి. అయిన నిబంధనలలో స్వల్పముగా మార్పులు చేయవలసి యుండుటను మాత్రము ఎత్తుకొనుటలోనే అంగీకరించిరి. వారు చేసిన మార్పులు నిజముగా స్వల్ప మయినవి కావు. సర్ హోర్డుగారు దిగువ చివర నుండి ఊళ్లు చేసికొని రావలసినది అను నిబంధనను సంపూర్ణముగా మానుకొనిరి. జూలై 15-వ తేదీకి ముందు చెరకు మున్నగు వంటల వేసిన భూములకును ముంపులకు లోనుగా గల భూములకును తప్ప ఇతర నానుమళ్ళకు నీళ్ళిచ్చుట లేదను మాటను వదలిపెట్టిరి. నానుమళ్ళకును, చెరుకు భూములకును, తోటలకును సామాన్యముగా 15-వ జూనునకు ముందు మొరట నీరు ఇయ్య బడను అను నిబంధనను అంగీకరించిరి. ఈ విధముగా తమ నిబంధనలలో లోపములు లేదనుచును గూడ లోపము లుండుటకు అంగీకరించుచు సంస్కారములకు నెప్పుకొనినందున నాటిదినము శా॥ శా. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు తాము తెచ్చిన యుపవాదమును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఆనాడు జరిగిన ఈ చర్చకు అనుగుణముగా ప్రభుత్వము వారిప్పుడు సంస్కరింపబడిన నిబంధనా వళిని ప్రకటించినారు. అందులోని రెండు ముఖ్య నిబంధనములును ఇదివరలో వ్రాసిన సంగతులను బట్టియే విస్తృతములు. తక్కువగల నిబంధనలు కొంచె మించుమించు కార్యనిర్వహణావసరములకునై చేయబడినవి. ఇంజనీరుగారు వాంఛింప నబ్ డివిజనల్ ఆఫీసరు ఆతనికింద సబ్ ఓవర్ సీయరులు అవలంబింప వలసిన విధానములు తెలుపబడి యున్నవి. అధికారము వీరలలో వీరికి సర్దుబడినదే కాని వీరిపై తగిన తనిఖీ ఏర్పాటు మాత్రము కానరాదు. కరణములు రివిన్యూ ఆఫీసరులు వీరికి సాయము చేయవలయునట! ఎదుకనిన నీరు వంచి పెట్టుటలోను తిదితం న్యాయరములలోను న్యాయము జరుపుటకుకాదు. రైతులెవ్వరైనను కాలువలకు అనుమతి లేక అడ్డములు వేసినను గండ్లు కొట్టి నరు పట్టించుటకు. ఈపని చేయరాదని మేమును వారముకాము. కాని రైతునకు సహాయముచేయు శక్తిలేక అపకారమునిపించుకొను చర్యనుమాత్రము జరుపుటకు శక్తి కలిగినయెడల అట్టి శక్తిని ఉపయోగించుటకూడ కష్టమేకదా! నేడుకావలసియుండునట్టిని వట్టి నిబంధనావళి మాత్రముకాదు. డి. పి. డబ్లియం వారిపై తగినతనిఖీ. వారిదినదినమండగములకు ప్రతీ కారము కాగల నిరోధక శక్తి. రివిన్యూ అధికారులకు కొంతవరకు నీరుపంచుటలో వలుకుబడి యిచ్చి ప్రయోగము నడిపియుండ వచ్చును. ఆ ప్రయత్నమును ప్రభుత్వము వారు చేయలేదు. శా. రామచంద్రరావు గారి ఇరిగేషను పంచాయితీ బిల్లును తర్వాత సంగీకరించినను కొంత మేలు కలుగవచ్చును. క్రొత్త శాసనసభ తర్వాత చేర నున్నది. శా. మోచర్ల రామచంద్రరావు గారు మరల నచ్చట నుండగలరు. ప్రభుత్వము వారు నిజముగా ప్రజలను డి. పి. డబ్లియం అధికారుల బారి నుండి తప్పింప నెందులేని శా. రామచంద్రరావుగారి బిల్లును శాసన మొనర్చు గాక యని కోరుచు న్నాము. దేశమును మెలకువగానుండి ప్రభుత్వము వాచే ఈపని చేయించును గాక యని నమ్ముచున్నాము.

అప్పులు—అడ్వాన్సులు.

మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారి ఆదాయ వ్యయపట్టికలో అప్పులు అడ్వాన్సులు ఇచ్చుటకు గాను ఇంత ప్రత్యేకించి పెట్టుచున్నాము అని వ్రాయుట ఆచారము. ఎవ్వరికి ఈ అప్పులు ఈ అడ్వాన్సులు ఇయ్యబడనో తెలుపవలసి యున్నాము. భూములను అభివృద్ధి చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రైతునకు ద్రవ్యము అడ్వాన్సు చేయుదురు. రైతులిట్టిలోనికివచ్చి అందులోనుండి తీర్చించు కొనవలసి వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు అప్పులిచ్చుటకు ఏర్పరచి యున్నారు. అకస్మాత్తుగా రైతువద్ద నున్న వ్యవసాయపుపనులు చనిపోవు ననుకొందము. విత్తనమునకు అతనివద్ద ద్రవ్యము లేకపోవు ననుకొందము. ఇట్టి సమయములలో రైతుకు సహాయము చేయుటకు ప్రభుత్వము వారు ఏర్పరచి యున్నారు. క్రొత్త యుపకరణములను కొనుట మున్నగు పనులకు గాను అప్పులిచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు ఇటీవల నిశ్చయించుకొనుటయు మూచదురులు స్పందించుకొనగలరు. ఈయప్పులలో నేటి విషయమునకు సంబంధము లేదు. భూముల యభివృద్ధికి ఆకస్మికావసరములకు సంబంధించినంత వరకే నేడు ఆలోచించుట కర్తవ్యము. రైతులకు ఈ రీతిగా నిచ్చు అడ్వాన్సులు అప్పులేగాక ప్రభుత్వము వారు పరపతి సాధుములకు జమిందారులు మున్నగు లక్ష్మీపుత్రులకు నగరపాలక పట్టణపాలక పంఠములకు జిల్లాబోర్డులకు—సామాన్యవ్యయములకు రైల్వే నిర్మాణాదికవ్యయములకు—అప్పులు అడ్వాన్సులు ఇచ్చుటకలదు. 1915-16 లో రైల్వేలకు గాను జిల్లాబోర్డులకు అప్పులు ఇచ్చు లేదు. తక్కిన సంబంధములలోనైన వ్యయము రి. 89 లక్షలు. 1913-14 లో ఈ మొత్తము 78.51 లక్షలుగా నుండినది : 1914-15 లో 80.91; కావున క్రమముగా నీ మొత్తము హెచ్చుచు వచ్చుచున్నది గాని ఎక్కువ హెచ్చుదల యని చెప్పటకు రాదు. యుద్ధ మొక కారణ మున్నదిగదా హెచ్చులేదనినను సమా

ధాన విచ్చునది. అది పోనిండు. నిజముగా అడ్వాన్సులు అప్పులవలన కలుగు లాభమును కనిపెట్టుటకు మొత్త మూలొచ్చిన నుపయోగములేదు. ఏయే బాబతు క్రింద ఎంతెంత వ్యయమైనది ఏవే మండలములు ఎంతెంత అనుభవించినవి అను వివర్య ఆత్యవసరము. 1909-10 నుండి కనవతి సంఘములు అప్పులు అడ్వాన్సులు తీసికొనుట లేనలేదు. అంతకుముందు 5 సంవత్సరములు తీసికొనినయాళ్ళను తీర్చుకొనుచున్నవి. పట్టణపాలక పురపాలక సంఘముల యప్పులును జిల్లాబోర్డుల యప్పులును, ఈసంఘములు ఈబోర్డుల ప్రభుత్వాధికారులకు ఇప్పటివలెలోబడియున్నంత కాలము, ఏకే షతిః వారికి వా రిచ్చుకొను నప్పులే యని గణించ తగియున్నవి. అంతియేకాక ఈస్వపరిపాలనా సంస్థలకు శాశ్వతాదాయ మార్గములు నిర్ణీత వ్యయములు నుండటచే ఈ యప్పుల లాభాలాభములంత తీక్ష్ణతరములు గావు. నిజముగా జమీందారు లాదిగా గల వారికి ఇచ్చు నప్పులును అంత ఆలోచించదగినవి కావు. కలహ నికన్నము పెట్టుట కంటె నివి యెక్కువయని చెప్పరాదు కాని రైతులకు నిచ్చు అప్పులు అడ్వాన్సులు మాత్రము గణనీయములు. ఇవి ప్రాణావసరములను దీర్చుచువి. వీని మొత్త మభివృద్ధియైన దేశమునకు నీ అప్పులు అడ్వాన్సుల వలన నెక్కువ యుపయోగము కలిగినదని నూచింప వచ్చును. 1913-14 లో రైతుల కిచ్చిన అప్పు అడ్వాన్సుల మొత్తము 7.37 లక్షలు; 1914-15 లో 8.58; మరల 1915-16 లో 7.61. అనగా మూడేండ్లలో రెండువ యేడు హెచ్చుటయు మూడవయేడు తరుగుటయు సాధించినది. మనరైతులు బాగుగా కలచారైయుండి నయెడల ఇట్టివర్ధనసానము శుభసూచకమై యుండును. మన కట్టిభాగ్యము కలుగలేదు. మనరైతులలో నెక్కువభాగము దినదినమును దరిద్రులుగనే యున్నారు. సామాకారిదగ్గరకు పోక వారికి జరుగనే జరుగదు. నూటికి నూరుపడ్డి యిచ్చుకొనక వారికి తీరనేతీరదు. ఈమరవస్థను గాంచియే ప్రభుత్వమువారు అప్పులపద్ధతి నుప్పకమించినది. హైందవరైతులకు 500 కోట్ల అప్పు కొంతవరకు తీరుటకు మార్గ మేర్పరుతముగాక యనియే వారు నకమించినది వారి యన్ని మించియుపక్రమముల దారినే ఈ యుపక్రమమును నడచినది. కార్యక్రమమునకు వచ్చునప్పటికి జనహీనత్వము నందినది. ప్రజాకర్మకమూకాలేక పోయినది. స్వల్పాధికారుల చెల్లాలముల కాకరమైనది. అందుచే రైతులకు నిచ్చు అప్పులు అడ్వాన్సుల మొత్తము దినదినమును గబగబయి పెరిగి పోవలసి నవరిస్థితులు ఈ దేశమున నున్నను పెరుగుటకు బదులు సామాన్యముగా తగుగుట సాధించుచున్నది. అధికారులు పెట్టిన నిర్బంధములచే ఈపద్ధతి బహు స్వయముగా నుపయోగపడుచున్నది. 1915-16 లో నాలుగు నాలుగున్నర వడ్డీబాబతు అప్పులు ఇయ్యనే బడలేదు. మూడువడ్డీ సామాన్యపు అప్పురు 10 లు కన్నించుచున్నది. మూడువడ్డీ ప్రత్యేకము బావుల యప్పుక్రింద రు 99-15-0 లగుపించుచున్నది. అదే రకము నాలుగు వడ్డీక్రింద రు 49-9-3 లు కలదు ఐదువడ్డీ అప్పు 113-13-8 లున్నది. తక్కిన దంతయు 6వడ్డీలపై. ఈ మొత్తము రు 7,60,179-0-0 లు. ఈ యంతెలను జూచినప్పుడే ప్రభుత్వమువారి అప్పు నిబంధనలు ఉదారముగా నుపయోగింపబడుచుండ లేదనుట యూహింపవచ్చును. తగిన మార్పులు నిబంధనలలో కలుగువరకు అప్పులు నుండురుచేయు సధికారము సామాన్యాధికారుల నుండి రైతులలో సామాన్యత గల యితరులచేతికి

పోవువరకు ఈ అప్పుల ఏర్పాటులవలన పూర్ణ ఫలము కలుగునని నమ్మజాలము. అందులోను కడచిన సంవత్సరము ఆంధ్రమండలముల కేమాత్రమును ఈ అప్పులు అడ్వాన్సులవలననుపయోగము కలుగలేదు. గంజాము, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలులలో అడిగినవారే తక్కువయట. తంజావూరు కోయంబుత్తూరులలో మిక్కిలి యెక్కువగా దరఖాస్తులు వచ్చినవట! కారణమేమి? ఈ యరవ జిల్లాలలో అరవ అధికారులు ఈ అప్పులు అడ్వాన్సులకు సంబంధించిన నిబంధనలను చక్కగా ప్రచారమునకు దెచ్చి ప్రజలకు వివరించి చెప్పి కనిచేసినారట! తెలుగు జిల్లాలలో ఇట్టి పనిచేయు వారే! పై అధికారస్థులు క్రిందియధికారస్థులు అందరును సామాన్యముగా ఇతర మండలవాసులే. ఇతర భాషాపుత్రులే. వీరికి మన మండలముల రైతులయెడల పరభాషా పుత్రుల యెడల శ్రద్ధ జనింపవలయు ననిన నది సంభవించుపనియేనా?

మద్రాసులో నర్ ధామసు హోలండుగారు

నర్ ధామసు హోలండుగారు మద్రాసునకు విచ్చేసి నార. తోలూరిత్రయ విద్యాలయమును పెన్సిల్ కర్మాగారమును దర్శించిరి. ఎత్తేర్పిల్ల కార్మికమున కార్యాలయమును బ్రాముచే కార్యాలయమును చూచి వచ్చినారు. పిమ్మట కర్మాగారమును గూడ జూచినారు. నేడు ఉధ్యోగమున దక్షిణభారతీయ వ్యాపార సంఘమువారికి దర్శనమియ్యునన్నారు. ముందు ఇల్లివప్పును పంచదార పరిశ్రమగారమును ఇచ్చటి క్రోతుకర్మాగారమును, బక్కింగుహోమిల్లును చూడవచ్చును. ఆంగ్లవ్యాపార సంఘమునకును ఇతరులకు దర్శనమియ్యవచ్చును. ఆగస్టు 7వతేదీ వరకును మద్రాసు లో నుండురు. మద్రాసు ప్రభుత్వ శాసనసభలో నుండురు. అంతకు పిమ్మట తిరిగి తమ దేశమునకు వెళ్ళుదురు. అంతకు ముందు ఆంగ్లము చేసినాడుటకు వీరధియత్నించుచున్నారనుట స్పష్టము. పరిశ్రమ కాభివృద్ధియను ఇతరులు ఈస్థ సంకతులున్నట్లు తెలియజేయుటకు తరుణము కలిగినది. పరిశ్రమ కాభివృద్ధియను ముఖ్యముగా కోరదగినది కాబట్టి ఎక్కువ దృష్ట్యా, ఎక్కువ తలుపులు. ఇతరులు కోరదగినది యెక్కువగా ప్రభుత్వసంరక్షణ. ఈరెండును హోలండుగారికి స్పష్టమయిన యెడల వారు హైందవత్వమునకు సాహాయ్య లగుదురనుట వారిభగిసంగమాలింప విశదమయి యున్నది. తగినపని తగినరీతిని సాగుచు గాకయు యెరువు చూచుచున్నాము.

* * * * *

మేము ఆచునకు సిద్ధమగుచుండగా హోలండుగారు దక్షిణ భారతీయ వ్యాపారసంఘమువారికి ఇచ్చినదర్శనము, అచ్చటజరిగిన చర్చలు, వీనినిగురించిన వార్తవచ్చినది. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు యవరాజధానిలో పత్రికాలోకనముల పరిశ్రమము, జీ పరిశ్రమము నూనెపరిశ్రమము చక్కగా అభివృద్ధియగుటకు మార్గముల కలరని నూచించి తగిన పోత్సాహ సాహాయ్యము లవసరము లని నొక్కిచెప్పిరి. హోలండుగారు తేలిక వ్యాపారస్థుల అభివృద్ధియగుటకు సేకరించుటకు తామువిచ్చేసినది చూడరపో కలసిపెలసి మాటలాడినదికల తమకు వర్తకవ్యాపార పారిశ్రామిక కమిషనులో నియ్యబడిన వడవికి తగినరీతిని ప్రకర్తించుటకు శక్తి కలుగకమునునందు వాళ్ళిచ్చిరి తాము వినుచునే కాని విశేషము చేయుచువారుకాదని నూచించిరి. ఇందు శుభావసామేకదా!

మానగర విద్యార్థుల యారోగ్యము.

ఇటీవల బొంబాయి విద్యార్థుల యారోగ్యమును గురించి వ్రాయుచు అచ్చట నగరపాలకుల యధికారమున నుండు విద్యాలయములలోని విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును మొత్తమున మూడవరతు తొడితేరి కోగమునకు దాసులుగా నున్నారని వ్రాసితిమి. మననగరమునందు శీతజ్వరవిరోధకమునకు చేతుబు ప్రయత్నములకు సంబంధించిన కార్యనితదకము ఇటీవల నొకటి ప్రకటిత మైతి. దానినిబట్టి ఇచ్చటి విద్యాలయములలోని విద్యార్థులస్థితియు ఇందుకంత బయటపడినది. శ్రాత్రవాళపేట, కొయట్ పేట పరచేరి, బేసికలిడ్డి పరచేరి, తే నాం పేట విద్యాలయములలో పరీక్షజరుపబడినది. వరుసగా 100కి 85 గురు, 40.6 గురు, 47.1 గురు, 62.1 గురు కడుపులో బల్ల పెరిగిన విద్యార్థులు బయటపడినారు.

ఇది నిజముగా కరుంగును కోచనియేనీతి. దీనిని బావుట నునగరపాలకులకు అవశ్యక ద్రవ్యము. మా యెత్తటి రిపోర్టులో మొత్తము శీతజ్వర విచారణోపాయములదప్ప విద్యార్థులకునే క్రోత్తేకించి ఆలోచించుదలమాట లేమియును కానరావు. ఏల యిట్టి యలక్ష్యము జరిగినదో మే మెరుంగము. శీతజ్వరమును గట్టిగా విచార మేర్పరుచుకొనుటకును తిండి తీమియే కొంతవరకు కారణము కావచ్చును. కావున వై విద్యాలయములలో విద్యార్థులు బల్ల పెరిగక ముందు తొడితేరికోగము పాలయి యుండవలెననియే యూహించుచున్నాము. తిండి తీరి నమస్య విద్యార్థులకు సంబంధించి సంకరము ఇచ్చి టకు లేకపోలేద ముందుకము తగిన విమర్శజరిపి ప్రతికార మొనర్చుట నగర పాలకులపని సోదరమావత్తులయెడ ప్రేమ నభిమానము గల వైద్యకాశ్రమలు కల్పింపగా. ఈ విషయమున నీ నగరమున తగినవారు శ్రద్ధపుష్కరించుచు నాకయని కోరుచున్నాము.

ప్రాచారకు నర్ విల్లియం రాంసే గారు.

వీడు నుప్పొంగి పరాసామికి పండితులు. గాల్ఫోట్టణమును 1852 వ సంవత్సరము జన్మించిరి. గాల్ఫోట్టణ విశ్వవిద్యాలయమును ట్యూబిన్జెకు విశ్వవిద్యాలయమునకు పట్టుట లగిది. 1880 వసంవత్సరమున బ్రిష్టు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో రాసామికి పండితులుగా నియమితులైరి. 1881 వ ఆ కళాశాలకే అధ్యక్షులయిరి. అందను విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో రాసామికి పండితులుగా 1881 వ నియమితులై 1912 వ సంవత్సరము దనుక నా యుద్వోగమున నుండిరి. వీరి పేరు లోకవ్యాప్తి నందుటకు వీరి పరిశోధనలు కారణమయ్యెను. సామాన్య వాయువు నందు రాసామికియుగా సంయోగ మందియుండు తూత్తు పదార్థము లనేకములకు వీరు శాస్త్రీయగా కనిపెట్టిరి. వీరుచేసిన యుద్వోగములు వ్యాపక గ్రాంథములు వెల్పులు. వాని నిట పేర్కొనుటచే కలుగు లాభమేమియు లేదు. గానకక దేశములన్నియును ఆతనికి బిరుదులు లిచ్చుచు తిమ్మరామి నత్కరించుకొనినట్లు నందించిన వనిక జూతును. మన రచించుచు సాహిత్యమున నోలిలు బహుమానము నందినట్లే నర్ విల్లియము రాంసే కనాయన కాశ్రమమున 1914 వ సంవత్సరమున నోలిలు బహుమానము నంది లోక విశ్రుతుడయ్యెను. ఈతడు హొనక భూమికి వచ్చియుండెను. కాక నెంట్రోగో హొనక కళాశాలలో తం పరిశోధనలను గురించి యుపన్యాసము నూడ చేసెను ఇట్టి మహా పండితుడు స్వస్థి మాతృదేవుడుచే లోకమునకు నునా నవ్వును సంభవించినదని వివాదు కుండుక యుండగలదు?

స్వామిస్థాన వార్తలు.

ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టు ఎక్కురు.

సి. వి. ఎస్. పిల్లెగారు.

యూరోపియను భారతీయ విద్యార్థుల కొట్టుబట్టు— ఎస్. వి. రెయిల్వే యూరోపియను యూరోపియనులకు, భారతీయులకును కలహమును విడిచిగా వెలుగుచున్నదియును, తచ్చయ్యున్న కళాశాల ఫర్ములను విద్యార్థి పి. కృష్ణశామి ఆశ్రమము ఆం నల్లొండేరెటర్ ఆఫీసు మేనేజరు జె. ఎలియటు గారు చెల్వోటలుస్తేడుకు కద్ద మూపించిరాత్తెవరియి, వానివై నావట్టమామ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసుచేసెననియు ఇదిగతలో వ్యాపియండియి.

ఫిర్యాదీ వామ్మొలముయొక్క సారాంశము.

జులై 22 వ తేదీని బొంబుస్తేడుకువరకు ప్రయాణముచేయుటకే నేను చెల్వోటలు స్టేషనునకు బోయితిని. అచ్చట నే కోమూడవరకుతి వెట్టెలోనికెక్కితిని. లైన్లు నల్లవై బయలుదేరనుండెను. నేనువెట్టెలో నడుగుబట్టెనుమొరే నే యద్దాయి నన్నా బండిలోనుండిపోయ్యెను. నేనుటలు బోవకుండుట కాచి నన్ను తీట్టుచు యద్దాయి నాముఖమునైపుద్ది నన్ను కరుకు బొమ్మనెను. రెయిలు బయలుదేరుటకున నే నేమియు లేక బాటుకుంటిని. ఈసందడివిని బుక్కింగుక్కు నావెట్టెలోనికి వచ్చి నానగతివిని యూరకుండెను. ఇంతలో గార్డునాడ బండిలోనికిరచ్చెను. వానికిగూడ నానగతి వెలిగించితిని. ఇంతలో ఎక్కుబట్టెనుదర్దరి స్టేషనుమార్పునకానగతి నెలిగించితిని. స్టేషనుమార్పునందర ముద్దాయి తన నేరము నొప్పుకొనెను. స్టేషనుమార్పున ముద్దాయి చే బయట చెప్పి కేసుచేయవచ్చుననగా నేనుకేసు తెచ్చితిని. ముద్దాయి ఫిర్యాదీ ప్రయత్నమునో రాసామికి కోనపగియిచ్చెను. కాని ఫిర్యాదీ నమ్మతింపలేదు. ఆగస్టు 7 వ తేదీని కేసునిచూపించ బడును.

బరోపా మహా సం గామము

డెల్టా అడవి పూర్తిగా బ్రటిషువారివశ మగుట.

సోమయాద్ బ్రటిషువారు 24 చదరపు మైళ్ల ప్రదేశము నాక్రమించుట.

రమ్యావారు 10 కోజలలో 34,000 మందిని పట్టుకొనుట.

ఆఫీకలో తెలియజేసిన విషయము.

ఇటలీ వారు కిమోనుకొండకు వట్టుకొనిన విధము.

[రైటు వు ఏ జెన్సి.]

ఇంగ్లాండు

జర్మను పురుగు లేకుండ చేయుట

కిమోన ప్రభుత్వ ఆఫీసరులు

లండను, జూలై 27—“మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది.— కిమోన ప్రభుత్వము వారి పోవుటకు కొంతకాలము ముందు “విజయపురుగుడుగాని యుద్ధానంతరము 21 సంవత్సరముల వరకు బ్రటిషు సామ్రాజ్యమునకు దుండకుండునట్లును, ఏదర్త విషయమునందును భాగములు గానందకుండునట్లు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారును, అధికార ప్రభుత్వములవారును కాసింపబడుచు” నని చెప్పియుండిరి.

ఒకనాల్వేవారి స్త్రీయరు ముంచబడుట.

లండను, జూలై 27—“కెంటింగెర్” అనునాల్వేవారి స్త్రీయరు ఉత్తర విమాదమునందు ముంచబడినది.

జర్మనులచే పట్టుబడిన స్త్రీయరులు.

కోపెక్ హేగ్, జూలై 27— జట్లందుకడ సింధు కాపుము జర్మను డెల్టా యందు ఒకనాల్వేవారి స్త్రీయరును, రెండు బ్రిటిషు స్త్రీయరులను పట్టుకొనెను. ఒక జర్మను మాస్టరు విల్సన్ కంపెనీవారి “ఎస్కీమో” అనున ప్రియము సాగెరాక్ పోలితుడగు పట్టుకొనినది.

కొల్లియానియా, జూలై 27— స్వీడెన్ వారి క్రాసరు కేవలము కేసికొని ఒక జర్మను క్రాసరు “ఎస్కీమో” అను స్త్రీయరును పట్టుబడుచుండుట అనేకులు కొండలమీదకుండి చూచిరి.

సర్ ఎడ్వర్డ్ స్పీయరుగారి అప్పీలు

లండను, జూలై 28— సర్ ఎడ్వర్డ్ స్పీయరుగారి కేసు అప్పీలు ప్రోసీదయబడినది.

కరాచీలో వడదెబ్బతిగిలిన నైనికులు.

కామలపథలో చర్చ.

లండను, జూలై 28—కరాచీయొద్ద రైలుబండ్లయందు మరణించిన నైనికులకు దానిలో ఉన్న స్థితి విశదీకరణగానండి యా లేక కిరీక యేర్పాట్లులేకున్నందువలననా లేక రెండు కారణములవలననా మరణము సంభవించినదని తాము హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారి నడిగితిమని కామలపథలో చేబల్లెక్ గారు చెప్పిరి.

మార్గ్ హేగ్—ఈవిషయము కామలపథ సభ వారికి తెలియునంతవరకు హిందూదేశపు ప్రభుత్వమునా కేమైన సమపాదములను జేసిరా?

చేబల్లెక్—హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి జనములు తెలియరాగానే వారుసక్రమముగా విచారణ ప్రారంభించి హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ఆవిషయము జరిగినప్పుడు తక్షణమే ఆంగ్లా జూన్ 15 వ తేదీనా నాకోక తంతివార్త పంపిరి. ఎకరియొక పూచీ మోపుటయందు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి విచారణమొక తేజము.

కింగ్ గారు—హిందూదేశపత్రిక లావిషయమును గూర్చి జూన్ 15 వ తేదీకిముందే ప్రాసిననీ! కర్నల్ ఏటు గారు నైనికులనియెగాకాక బొంబాయినుండి అరేబియాకు కామలపథకు బంపుంపున దానిలో అవి చెడిపోవకుండు నిట్లు ఏర్పాట్లుజేయ జేసితిరా? చెయినదాగ్ధముల నిచ్చుచున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కంపెనీ సేవను ఏమైన ఇచ్చెనరా?

చేబల్లెక్ గారు—ఈవిషయములను గూర్చి హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారికి తంతివార్త నిచ్చితిమి.

నల్లమందు కొత్తను.

లండను, జూలై 28— ఆంగ్లదేశమునకు నల్లమందును కొత్తను తెప్పించరాదని దొరతనమువారు కాసింపిరి.

ఫ్రైదీలయిన యుద్ధోగముల జీతము.

లండను, జూలై 28—భారతీయ సేనలోని యుద్ధోగములలో శత్రువులచే పట్టుబడినవారికి పట్టుబడిన 61వ కోజు నుండియు వారిహోదాకు రావలసిన పూర్తిజీతమును ముఖ్యమంత్రినిబట్టి నగదుజీతమును యిచ్చుటను. ఆది మొత్తములో 5,6 వంతు ఆగును. యుద్ధానంతరమునందును గూడ నిట్లే లెక్కించి యిచ్చుటను. వారి ననుసరించియే టుంటుంటులకు గూడ నీయబడును ఆంగ్ల సైన్యోద్ధోగముల కిచ్చుటదానిలో మార్పుచేయ బడవని సార్లమెంటు ప్రజలపథలో చేబలక లేనుగారు నుడిచిరి.

ప్రాస్తు

రంగమున ముఖ్యస్థానములు.

లండను జూలై 28— బ్రిటిషురంగములో పోజియరీ నుకు ఈకాన్యధికారులను 160 వ గుట్టయును, మార్టిక్ ఫ్లోక్ ను దక్షిణమునకున్న 154 వ గుట్టయును, బాయ్స్ కోజ్ ను నాయక్యమునకున్న 156 వ గుట్టయును ముఖ్య స్థానములు. అక్కడినుండి భూమి యేటవాలుగా దిరుచున్నది. జర్మనులు 160 వ గుట్టను పోజియరీనుకును మధ్య ఒక వాయు యంత్రస్థానమును బలపఱచుకొని మనవిమానములు ఎగురుటకు వీలుకాకుండు సమయమున క్రొత్త ఫిరంగులను తెచ్చిపెట్టు కొనిరి. ఇది మిత్రమండలివారికి అతకూలముగా నుండవని అనేకులనుకొనుచున్నారు. కాని జర్మనులు మట్టుకు వైనుండి క్రొత్త చూడజాలరు.

విమాన యుద్ధము

లండను, జూలై 28— పోజియరీను తెలాంటిక్ లా పెడల్ లోతు ఉత్తరమున మేము 200 కజముల శత్రుకండకముల స్వాధీనము చేసికొంటిమి. శత్రువులు మఱు ఆ కండకము నాక్రమించుకొన గలిగిరి. కాని మేము వారికి తఱిమిజేసి దక్షిణ భాగమున వశపఱచుకొంటిమి. లాంగ్ వార్డ్ వత్తరభాగము మఱు ము వశమైనది. పోజియరీ నుకు ఈకాన్యము నను, లాంగ్ వార్డ్, డెల్టా ప్రాంతములందును తిగ్రియగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. విక్టర్యా మేము స్వాధీనపఱచుకొనిన కండకము పోజియరీను, తెలాంటిక్ ల వత్తరమున నున్నది. ఇంతవఱకు అచ్చట శత్రువులు మామట్టు యుల నన్నిటిని భరించుచుండిరి. తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధమున తిగి వారు మఱుల దానిని ఈ ఉదయము స్వాధీనము చేసికొనిరి. తక్షణమే క్రొత్తమట్టుడి ప్రారంభించి అకండకమున మేము మఱు కాలుపెట్టగలిగితిమి. లాంగ్ వార్డ్, డెల్టా అడవి పూర్తిగా ఆంగ్లమున యుద్ధము ఇంకను తిగ్రియగా జలుగుచున్నది. ఒక శత్రువుల పటాలము ఈ క్రాస్ విల్లెక్ కోడ్డుకు పట్టెను. మన కండకములలో జొచ్చెనుగాని మేము దానిని తక్షణమే వెడలద్రోసితిమి. దక్షిణమున ఒక బ్రిటిషు పటాలము జర్మను పంక్తిని చాట్టించుచుండగా తంతువులయందు జర్మనుపటాలమును గలవీకొని వారితోపాది 30 మందిని చెడిచేసిరి. వారుజర్మను కండకములోనికి ద్రోసి కొనుచుపోయి ఇదివఱకు తామునలిపిన కిక్కి యుద్ధమునందు అనేకమంది జర్మనులు చచ్చి పడియుండుట చూచిరి. బుధవారమునా బ్రిటిషు విమానములు శత్రుఫిరంగి స్థానములపై వెగురుచు జోరుగావని చేసినవి. పొగమును దట్టుచుగనున్నందు వలన అవిచాలక్రిందుగా ఎగురగలసి పచ్చెను. రెండువిమానముల నాడ తెలియబడెను.

పోజియరీను యుద్ధము

లండను, జూలై 27— పోజియరీను యుద్ధము ఇంతవఱకు జరిగిన యుద్ధములన్నిటిలో అతితీవ్రమైనదని పారిసు నగరములో చెప్పుకొనుచున్నారు. శత్రువులు తమ మొదటితర గతి సైన్యమును వినియోగింపగా వా రందఱును హతయైరి. బ్రాండెన్ బర్గ దళమువారు ఎరిమిడినాము తలపడినారులైరి.

బ్రిటిషు స్థానములు.

లండను, జూలై 28—జూలై 16 తేదీనుండి బ్రిటిషు వారు సోమరంగమున 28 చదరపు మైళ్ల స్థలమును జయించి బలపఱచుకొనినది ముఖ్యరంగమున నున్న విశేషము దొకడు వాగ్ధముచున్నాడు.

డెల్టా అడవి ఆంగ్లేయులకు పూర్తిగావశమగుట.

లండను, జూలై 28—జనరలు హేగ్ గా టుల తెలిపిరి. డెల్టా అడవి పూర్తిగా మావశమైనది. లాంగ్ వార్డ్ పోజియరీయొద్ద గూడ మేము మాండునకు పోవుచున్నాము తిగ్రియగా పోరి 5 వ బ్రాండెన్ బర్గ సేనను పూర్తిగా అడవి నుండి తరిమివేసితిమి. వారిలో ముగ్ధులద్యోగులకు 167 గురు నైనికులను పట్టుకొంటిమి. రెండు సార్లు ఈ శత్రువులు తలపడి చాలసమృద్ధి వేయకకుపోయిరి. శత్రువులు గతరాత్రి ఫిరంగులను గాల్చిరి. నోవేమియొద్ద శత్రువులు రెండువోట్ల మా కండకములలో పర్యవేళించి గాని మేము వెంటనే తరిమితిమి. గాయములు తగిలినవారు కొందఱు పట్టుబడిరి. సాచెజుకు ఈకాన్యమునను మర వెక్కువోట్లకు మేము శత్రువులపై గుండను బరిపెతిమి.

ఫిరంగి యుద్ధము.

జర్మను విమానములు క్రొత్తమిన్ హేగ్ వైపున వై

బాంబులు వేయుట.

పారిసు, జూలై 27—నేనాముఖమునందంతటను ముఖ్యముగా ముగ్ధులు నడికి టులైపునను తీవ్రమగు ఫిరంగి యుద్ధము జరిగినది. జర్మను విమానము క్రొత్తమిన్ హేగ్ వైపున వై బాంబులు వేసెను. ఒక స్త్రీయరుణించెను. ముగ్ధునికి గాయములు తగిలినవి.

జర్మనులను నిరోధించుట.

పారిసు, జూలై 28—నేను మధ్యాహ్నముట్లు పత్రిక టింపబడినది. ధియోమాంటుకు పట్టెను. జర్మనులతలపడగా ఫిరంగులను గాల్చి పూర్తిగా నోడించెతిమి. మంపేనులో ఆలెకుయొద్ద రష్యానై నికు లొకకండకములోనుండి శత్రువులను తరిమి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. విమానయుద్ధములు చాల జరిగినవి. సోమయొద్ద రెండును వెల్లెకుయొద్ద నోకటియును వాట్టెకువద్ద నోకటియును జర్మను విమానములు నేలగూల్చబడినవి. ట్రెగ్ నేను వత్తరమున నున్న రైల్వేయొద్దను చక్కస్తేను నమిదను శత్రువుల సేనలమీదకు సమవయోదకం వరాను వైమానికులు బాంబులను వేసిరి.

బెల్జియనులు మారియాహోపును పట్టుకొనుట

కోర్మాగ్స్, జూలై 28— విక్టోరియా సరస్సుదగ్గర నున్న మ్మన్జా వు వైరుతిచ్చు మారియాహోపుయొద్ద తీవ్రముగ పోరి బెల్జికులు దాని నాక్రమించిరి. ఆవఱకు శత్రువుల అనుచులకు 1000 మందిని, చాల తుపాకులను యుద్ధకరములను, ఆవార వదాగ్ధములను, పట్టుకొనిరి. 600 మంది మరియొకవో వా కోడించిరి. మొత్తముమీద 4000 మంది జేదీయులను, 190 మంది పాశ్చాత్యులను బెల్జికులు పట్టుకొనిరి.

రమ్యా

రిగా గెలిసియారంగములు.

లండను, జూలై 28—రిగారంగమున నున్న విశేషము లింతవఱకును సుదిగ్ధ మనముక్తయెన్నాడు. కాని జూలై 16 వ తేదీని జరిగిన యుద్ధమునందు జర్మను ప్రభుత్వ పంక్తి సముద్రతీరమునుండి 10 మైళ్ల దూరము దేశములోవలికి జొచ్చియుండినది వారిప్పుడు చెప్పుకొనిరి. తూర్పువైపున ఇంకొక మట్టుడి లబ్జాఫ్ వద్ద జర్మను తృప్తియ పంక్తివఱకు నుండెను. అచ్చటరష్యా సేనారాఫ్ గారు గెలిసియానది హద్దులోకుల బ్రాడికిఉత్తరమున 12 మైళ్లదూరములో పోరుచు న్నారు. జూలై 25వ తేదీని 1000 మంది ఫ్రైదీలరష్యానులచే పట్టుబడిరిని అధికారులు ప్రకటించిరి.

జూలై 22 తేదీలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వాతావరణం 1770 మందికి
 సేగు జాబ్బయి 2591 వారిలో 1284 మంది మరణించిరి.
 బొంబాయిలో 12 మరణములు, చెన్నపురి 57, తీవోర్ 20
 స్పాని 6, సుయ్యక్తరాష్ట్రములు 18, బ్యాడ్ 281, మైసూరు
 194. హైదరాబాదు 289. బాగాలేదేమన జాబ్బయి
 దగులలేదు.

పంజాబు

ఒక మోసపు వ్యాజ్యము

లాహోరు, జూలై 28:— లాహోరు కంట్రో స్టాంటు లోను 21వ ఆర్థికదశమునకు చేరిన బార్టిషింగ్ అనునదిను లాహోరు కంట్రో స్టాంటు బ్యాంకుకు ఇంచాగం కంపెనీవారి బ్రాంచి అఫీసుకుపోయి, అచ్చట తాను ఒక డ్రుగు ప్రారంభించునని చెప్పి, హాస్టల్ ఫురముగాని రన్ ఏషియాటిక్ బ్యాంకునుండి లామి అనునదిను తనకు 12750 రూ బిల్లులకు ఒక చెక్కు క్రాసియి చెప్పినది దానిని చూపి, కాన్సు కంపెనీవారికి 800 రూ పాయలకు ఒక చెక్కు న్యూనముతో వ్రాసి దానిని బామియగా నుంచు కొను మని నమ్మించి, ఒక నాటి 800 రూపాయలను ఇంకొక నాటి 100 రూపాయలను తీసికొనిపోయెను. లామి అనునదిను తనకు వ్రాసి యిచ్చిన చెక్కును రన్ ఏషియాటిక్ బ్యాంకుకు పంపి రద్దీ మార్గమున ఇంచురాం కంపెనీవారిలో చెప్పించెను. 800 రూపాయల చెక్కునకు ఇంచురాంకం పసి వారు సామ్యియ్య తేరు. మార్గయమున అది భార్యయను హాస్టల్ ఫురమున నది నమ్మి వారిపేరు రన్ ఏషియాటిక్ కంపెనీలో 100 రూబిల్లులకంటె ఎక్కువ మొత్తములేదు. కాన్సుకంపెనీ యొద్ద ముద్దయిపేరల లెక్క లేనేలేదు.

ఈ కేసులాహోరు మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణకు రాగా వారు సెషన్సుకోర్టుకు పంపి. సెషన్సుకోర్టులో మార్గాయికి సేరముచేసి వినిపించబడినది. ప్రాతినిధ్యముకై తిరుపతియిని కొండలు ఈదినము పరిశీలించబడిరి. ముద్దయి భార్యయను పరిశీలించబడినది.

ఒక వైసికలదర్తకును తనకు ముద్దయి ఒక చెక్కుని చెప్పినది చెప్పెను. కేసు రేపు మరల విచారించబడును

నీటిలోపడి చనిపోవుట.

లాహోరు, జూలై 28:— “పంజాబీ” పత్రికయిల్లు వ్రాయుచున్నది. మూల్టాజిల్లాకును గానీనదివై కొంత మంది సిద్ధయిరేవునందు పడవలో ప్రయాణము చేయుచుండగా, పడవలోను తెగి అది తలక్రిందులైనది. 80 మందినీటిలో పడి మరణించిరి. ఒక చిన్న పిల్లమాత్రము బ్రతికినది.

ఇంకొక తంతివార్త

లాహోరు జూలై 28— మూల్టాజిల్లాలో రావీనది యందు 80మంది ఒకపడవనుండి నీటిలోపడి చనిపోయినది విషయమును గూర్చి “పంజాబీ” పత్రికయందు దీనివేషమున ముఖ్య గలవు- అపడవయందు ముగ్గురుకాక రెండు ఎరుములును, ఒక ఒంటెయును, రెండు గుట్టములునుండెను. పడవ అనతిదూరమున సమీపించుచుండగా ఒకడు నీటిలోనికినుడి పడవకు కట్టిన త్రాటిని లాగబోయెనుగాని త్రాడుతెగి పడవనడి త్రాచిపోయెను. కొద్దిగాని, దిగువకున్న ఒకసంకెన సుంప మునకునికి, తలక్రిందులై పడి. దానిలోని వారందఱును నీటి లోలోపడి చనిపోయిరి. ఒక రి ఏడ్వబడ్డ ఒకకట్టయట్లుకొనిఒక మైలుదూరముగా అచ్చటికి గాదిపడవ బయటికితీసిరి. పడవ పడవగాని దిశేషముగాలేదు. త్రాచిపోవుటకునది. లంగ తలెలా. పనివాచాపు ఉరవది ఎక్కువగానుండు వంటెయొద్ద అందులోనివాడు తెట్లుజేయుట కారంభించెను.

ఆర్థిక మధ్యమోషములకును. దీర్ఘకల్పము నంగు మామూలుకుతెట్టును. కట్టాటకమునందును చెప్పి పురితరమునందును నగటిలోపడినది, చాలతెట్టును. నెలూనందు 9 డిగ్రీలవరకు తక్కువ. కొన్ని కొన్ని వొట్లకప్పు రాత్రిపడినది, మామూలు స్థితియందున్నది. వాయుమందలమున అల్పగ్రహశేషము కలదు. ముఖ్యదర్శనముగ తట్టుచున్నది. పడవటితరమున అధికముగను రాజధాని కుత్తెర భాగమునందు లేటికను వర్షము కడిగింది. దక్షిణమున వర్షము పడలేదు.

అంబాలా హత్య కేసు.

లాహోరు, జూలై 28:— అంబాలా హత్య కేసు ఈ దిశమున వర్షాల్లా బాన్సుకొగానీచే ముఖ్య విచారించబడినది. ముద్దయినిగూర్చి ప్రాతినిధ్యముకై తిరుపతియిని కొండలు ఈదినము పరిశీలించబడిరి. ముద్దయి భార్యయను పరిశీలించబడినది.

సర్ ధామను హత్యలెదుగారు.

భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘసభ్యులగు సర్ ధామను హత్యలెదుగారు నిన్నటిదినమున పారిశ్రామికపు డై రెక్టు గుగారి కార్యాలయమున, చర్యపాతకమును, మెప్పు షాన్సు రీతి చూపిరి. నేటి ఉదయమున వారు మదరాసు విశ్వవిద్య కే సంఘమును ట్రాక్టర్ కంపెనీని, మదరాసు పోర్ట్లెండు సీమెంట్ కార్యాలయమును పరీక్షించిరి. దక్షిణముండియా పారి శ్రామిక సంఘాధ్యక్షుడు మెక్కినీనుగారు, లెగ్గు గానన వారిని సత్కరించి కార్యాలయమునందలి యంత్రములు మొదలగువానిని జూపిరి. ఈమధ్యాహ్నము వారు దక్షిణ యండి యావర్తక సంఘమునకేగెదరు. కడల్వారు సమీపముందలి నెల్లి కుప్పామునకు వారు రేపటి రాత్రి ట్రేయినేలో బయలుదేరెదరు. అచ్చట పంచదార యంత్రముల జూచెదరు అచ్చట సర్. ఎ. జి. కాన్స్ట్యూటర్ని జూచి యంగళ వారము నాడు వారు మరలచెన్నై పురికి విచ్చేసెదరు. ఆగష్టు 12-18-తే దులకు వారు మదరాసు గవర్నరు గారి అతిథులుగానుండును. ఆంగళ వారమునాడు కొన్నిసేపటి యంత్రాలయము జూచెదరు. బుధవారమునాడు చెన్నై పురి కర్తకసంఘమునకు బోయియకిం గుహా యంత్రముల జూచెదరు. శుక్రవారమునాడు వారు ప్రేక్షకుల సహాగమునకు జూచెదరు. ఆగష్టు 7వ తేదీనకు చెన్నై పురిలో నుండి పిమ్మట బెంగళూరుకు బోయెదరు.

దక్షిణ ఇండియా వర్తక సంఘము

మదరాసు.

నేటిదినము 2 గంటలకు ఆఖిల భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘాధ్యక్షులగు సర్ ధామను హత్యలెదుగారు దక్షిణ ఇండియా వర్తకసంఘమును పరీక్షించిరి. సంఘాధ్యక్షులగు పి. త్యాగరాజుశెట్టిగారు వారిని గౌరవపూర్వకముగా సవాసిందిరి. కివాక బహద్దరు కె. కృష్ణస్వామిరావు సి. వి. కె. మహ్మదు ఖాన్ బహద్దరు బాన్సు సాహెబు బహద్దరుగారు, జి. వి. నటేశ్వరుగారు మొదలగు పెద్దపెద్దవారు లనేకులు వారినిజూడ నా ప్రదేశమునకు వచ్చిరి. సంఘసభ్యుల నందఱిని శెట్టిగారు ధామనుగారు కలుకపరచిరి.

త్యాగరాజుశెట్టిగారు ధామను గారితో చెప్పినవంగతుల సంగతివారుగా నీకింద నుదహరించుచున్నాము.

“ఈసంఘము తరపున వనేక వందలముల సర్పించునున్నాను. భారతీయపారి శ్రామికావసరముల కట్టుదిట్టమునకై మీంటులకచ్చిన సంగతి నెఱుగుచును. స్థానికతరపునల వారుగా నిలిపికోసినగాని మంచియేర్పాటులు జరుగవలసి నీశ్చయము. ఇప్పుడు మాసంఘ సమాచారము నంతయు ఉద్యోగరీత్యామీకు చెప్పబడు తగిన స్థితిలో లేదు.

ఈ రాజధానియందలి వర్తకపు అభివృద్ధినిగూర్చి గాని, పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి గాని, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తగు మార్గములగాని మా స్నేహితులు బాబర్లుగారు తగిన సమాచారము దొంగవలదు.”

సంఘభావికాభివృద్ధి

సంఘసావనమును గూర్చి మూట్టామను శెట్టిగారు భారతీయ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కేసంఘసావనము మిక్కుల సహాయకరము కాగలదనియుఇట్టి దిశదేశముండి భారతీయ పారిశ్రామిక స్థితిమిక్కిలి ఉన్నతస్థితికివచ్చు సమయాము లన్నియు సంఘమువారు చేయవలసియున్నారనియు, ఇండియావర్తక వారు భారతీయ పారిశ్రామికవిషయములో దౌరతమువారి కుండును వారి యభిప్రాయమును వేక్షించుట యవంత్య ప్రిక గ ను న యు జేసిరి. పిమ్మట శెట్టి గారు మన దేశ వ్యాపార స్థితి యు, విదేశవ్యాపార స్థితియును చూపించి, “హిందూదేశ పక్షాధిక్యస్థితి వెలియ జేయుచు ఇండియావర్తకమువారు నిజముగా భారతీయ పారి శ్రామికాభివృద్ధి లభిమిందిరేనినిజముగాహిందూదేశము విదేశ వర్తకము జేటాడు అరణ్యభయముగానుండ జేయగోరవరే ఈ సంఘమువారి కెంతయేని యంత్రాహము కలిగింది తమూలమున భారతీయపారిశ్రామికాభివృద్ధి నెరవేర్చెదరుగాక” యని చెప్పిరి.

ఆధ్యక్షుని యనుకార్యము.

ఈ రాజధానియందలి పరిశ్రమలను గూర్చి వర్తకసంఘములతో గలసి మూట్టామను తామిచ్చుటకై వచ్చుటకు ముఖ్య కారణముని సర్ ధామను హత్యలెదుగారు చెప్పి మౌందర పరిశ్రమలను గూర్చి తెచ్చుచు తాతా కంపెనీ ఇనుప పనులను గూర్చి హెచ్చరించిరి. కూలీలను చేతిపని చక్కగా వినియోగించినయెడల మౌందరపులకు పారిశ్రామిక జములు కలుగును. తరువాత హత్యలెదుగారు విద్యావిషయమును గూర్చి చెప్పెను

ప్రారంభవిద్యయు, పారిశ్రామికవిద్యయు దేశమునకు గానలగినంత లేదనియు పినిసోపించి మెంబురించుచుండు భారతీయుని విధమునను నుడివిరి పారిశ్రామిక పరీక్షకములను వివిధరాష్ట్రములందు వృద్ధిచేసి పారిశ్రామికజీవమున ప్రోత్సహించుచు ఆనుభవముల వారి విదేశములను నూతన పారిశ్రామికవిషయమును నేర్పుకొనుటకు తరలించుచుండు వారు నెలవిచ్చిరి.

టర్ని

తురుష్కుల అవస్థ.

లండను, జూలై 28:— కాన్స్టాన్టినోపొలు నుండి ఈ క్రింది విశేషములు తెలియుచున్నవి. — తురుష్కులు బర్మిన నుండి 20లక్షల పావులను అమ్మదీసికొనుచున్నారు. ఈ ధనము నడుగా గాక, జ్యోతిషభిక్షులయొక్కయు ఈమధమునది పై తురుష్కులు నోటు (కాత్రపు ధనము) ఇచ్చెదరు.

ఈ విషయములనుబట్టి క్రైస్తవుల ఆర్థికస్థితి ఎట్లున్నదో గ్రహించ వచ్చును.

శత్రువుల వ్యాపారము.

సిమ్లా, జూలై 28:— బర్మాలో శత్రుదేశములగు వ్యాపారులకు సంబంధించిన సాక్షుకు భద్రతకుదుటకు జే పి. హార్డయను. వి. సి. ఎన్ గారు నియమించబడిరి.

విశేషములకు సూచన

ఏలూరు ప్రెయిసోదరుడు; ఒక గ్రామవాసి; కోతల రామన్న; తనకేసగ ప్రభువు; బుదల- పేక్షకుడు — తక్కి టింపబడవు కమ్మవారు- రావ్యము. — సంతకములేదు.

భద్రాచలము బాలికాపాతకాల:— గోదావరిజిల్లా భద్రాచలములోని బాలికాపాతకాలయొక్క బహుమూలక దానోత్సవము 1 వ తేది శనివారము జరిగింది. పాతకాలయభివృద్ధి కై రెండవసంవత్సరము రెంతయు పాటుబడుచున్నాడు. పిమ్మట పాతకాలయభివృద్ధి రెండుసంవత్సరములైనను పాతకాల యభివృద్ధిలోనికివచ్చింది. బాలికల లాభమును ప్రదర్శించిరి.

కొంతుకు దేవాలయము:— రామచంద్రపురము లా లూకాలోని కొంతుకు గ్రామమునందు కూచిమంచి మూర్తి రాజుగారు నూతనముగ నొక శ్రీరామాలయము కట్టించుచున్నాడు. స్వామి ధూపదీప వైచిత్ర్యములకు రెండుయెకరముల భూమిని విచ్చేసిచని హేమాద్రిభిల్ల నున్నత్యుగారు వాద్యము చేసిరి. భూమి య 2500 అశ్రువు చేయుట.

కాటక బహుమూలము:— గుంటూరులోని సీరియరు హిందూ కాటక సంఘమువారు కడపిర శుక్రవారము రాత్రి చిత్రలేఖ కాటకమును ప్రదర్శించిరి. అయి బాహుక వేషము చేసిన కే. శిరరాజు కృష్ణయ్యగారికి పరసానావుపేట యురాధ్యక్షుడు సుభు బ వారిచే కాదారము గావించి బడిన బహుమూలము గుంటూరు కాలేజి యురాధ్యక్షులకు అర్పక; పాటు, ఎం. వి. ఎల్. టి. గారు కనుగొనిరి.

ఈండుకు రాజుకు హేమాద్రిగరపురముందరమున చదరంగపు బల్లయొద్ద కవిరాజు శ్రీ హరకృష్ణమూర్తి కాన్సుకొగాను, కొచ్చర్లకోట వెంకటలక్ష్మీ నరసింహావు గారును పరికిమలిన తగవులకుదిగి కచ్చేరి కెక్కి-కృష్ణమూర్తి కాన్సుకొగాను తమ్మవారముగ తిట్టితన్నవచ్చేరి నరసింహావుగా వాయన మిద చార్జి దాఖలుచేసి అచ్చటన్న సబుజడ్డిగారిని కెక్కిన పెద్దమునుష్యులకు సాక్షుకుచేసిరి. ఈచార్జి బెంజికోర్టుకు విచారణమిత్తము పంపబడెనని తెలియుచున్నది ఇట్టితగవు విచారణకు రాక పూర్వమే పెద్దమునుష్యులు రాజీచేయుటచితము.

గోదావరి జిల్లాలో చాలకాలము తహస్సీలువాడ పని చేసి పించెను దీనికిని సుఖభయమున్న రాజుకు హేంద్రవరము పురవాసి అయింది అప్పా గావు పంతులు గారు గడిచిన శనివారము రాత్రి యాకస్మికముగ చనిపోయిరి. ఈ యాకస్మిక మరణమునకు గుండెకోగము కారణ ముచున్నాడు. సాయంకాలమువరకు బెంచికోర్టుకునాది సాక్షుకుకాలము కాలేజి మిటింగుకొగి ఈయన సుఖముగ నింటికిరిగిరి. కాని ఆయనకు మాత్రము పగలే గుండెకో నిందుకు పోటుగనుండెనని నియమము. ఈయన మంచి తెలివిగల మున్నోగులలో నొకడు. మంచి దానధ్యముగలవారు. ఈ నడుమ పుజాసంబంధమును మందలసభలం దిందుక ప్రభావత్యుగాన పనిచేసేవారంభించిరి.

THE GREAT WAR.

Delville Wood Wholly in British Hands.

BRITISH GAINS ON SOMME: 24 MILES GROUND TAKEN.

34,000 Prisoners Captured by Russians in 10 Days.

BELGIAN SUCCESS IN AFRICA.

HOW ITALIANS STORMED MOUNT CIMONE.

[Reuter's Agency.]

British Front.

24 Square Miles of Ground. Captured and Consolidated.

LONDON, July 28. A Correspondent at Headquarters says that the British since July 1st have captured and consolidated 24 square miles of ground on Somme.

Delville Wood Entirely in British Hands.

The communique from General Haig this afternoon reports Delville Wood is wholly ours and further progress has been made at Longueval and near Pozieres. After severe fighting we drove the fifth Brandenburg division from their remaining positions in Delville Wood capturing 3 officers and 157 men. Two counter-attacks were beaten off with heavy enemy loss. Enemy guns last night were active against our new positions and there were heavy artillery duels in various sectors of the battle line. Near Neuve Chapelle small parties of Germans entered our front trenches at two points, but were immediately driven out leaving a few wounded. We shelled enemy front line and communication trenches northeast of Souchez and at several other points.

The Most Furious Battle.

Crack German Regiments Slaughtered at Pozieres.

LONDON, July 28. The battle of Pozieres is described in Paris as the most furious hitherto. Crack German troops were employed and slaughtered. For instance, eight onslaughts by the Brandenburgers were mowed down.

Important Points.

LONDON, July 27th.—The most important points before the British are Hill 160, northeast of Pozieres, Hill 154, south of Martinpuich, and Hill 156 north-west of Bois Fouraux. Thence the ground descends.

The Germans have fortified a windmill between Pozieres and Hill 160, and brought up new guns on our right during a haze which hampered aeroplanes. Correspondents declare that this is inimical to the Allies, only the Germans no longer have any air observation.—("C. and M. Gazette.")

Heavy Fighting.

British Aeroplanes' Work.

LONDON, July 28. Last night's British communique says:—North of Pozieres and Bazentin-le Petit we succeeded in capturing two hundred yards of an important enemy trench. The enemy succeeded in regaining possession, but we repulsed them, regaining the southern end. On the right flank we have driven the enemy from east and north-east of Delville Wood. We regained the northern portion of Longueval. There was hard artillery fighting to-day north-east of Pozieres and in the vicinity of Longueval and Delville Wood. The trench we captured last night was north of Pozieres and Bazentin. Hitherto it has resisted all attacks. The enemy recaptured the whole trench in the morning after intense enfilading artillery fire, but an immediate counter-attack regained us a footing. Heavy fighting continues in the vicinity of Delville Wood and Longueval. A small enemy raiding party entered the trenches west of the Ypres-Pillen road, but was immediately ejected. A British party farther south, while raiding the enemy's line, encountered Germans in front of barbed wire, killing thirty. Fighting their way into the trenches the British found many Germans killed by the previous bombardment. British aeroplanes did good work on Wednesday, locating enemy batteries. They had to fly low owing to mist, and two are missing.

Sea Warfare.

Norwegian Steamer Sunk.

LONDON, July 28. The Norwegian steamer "Kentigern" has been sunk in the North Sea.

Steamers Captured by Germans.

COPENHAGEN.—German Destroyers have seized one Norwegian and two British steamers in the Sound. A German cruiser has captured the Wilson liner "Eskimo" in the Skager Rack.

CHRISTANIA.—Crowds on hills saw a German auxiliary cruiser, disguised with Swedish colours, attack the "Eskimo" in territorial waters.

French Front.

Artillery Activity.

A German Air Raid.

LONDON, July 28. PARIS.—A communique says:—There was the usual cannonade along the front. It was especially violent on the right of the Meuse. German aviators bombed Credyen Valois, killing one woman and wounding three.

German Attack Checked.

LONDON, July 28. PARIS.—This afternoon's communique says:—The German attack west of Thiaumont was completely checked by heavy artillery fire. The Russian reconnaissance at Auberuk in Champagne cleared an enemy trench with grenades and took prisoners. There have been numerous aerial fights. Two German aeroplanes were felled on the Somme and one at Verdun and another was wrecked in Vosges.

French aeroplanes bombed railway north of Tergnier, and the station at Chanmy, and enemy convoys and military establishments.

Russian Front.

German Losses in Galicia.

LONDON, July 28. PETROGRAD.—In a communique General Sakharoff adds that two German attempts at an offensive in the Gommern district were repulsed with considerable loss. We crossed the river Sioniovka and are pressing the retreating enemy, who are losing very heavily. We have captured five guns and six machine-guns.

The Fighting in Riga and Galician Frontier.

LAHORE, July 28. LONDON, July 27th.—Correspondents on the Riga front are still severely muzzled, but they are now permitted to state that in the main attack made on the 16th July the German first line was occupied from the sea to ten miles inland. Another attack eastward reached parts of the third line. Lesznioffs where General Sakharoff is fighting, is within the Galician frontier, a dozen miles north of Brody. A Russian official statement says that 1,000 prisoners were taken there on the 25th July.—("C. and M. Gazette.")

LONDON, July 28. PETROGRAD.—The communique says:—General Sakharoff has captured 34,000 Austrians and Germans, 45 guns and 71 machine guns in the fighting between July 16th and 25th. Stores captured in Erzincan and the vicinity include 18 tons of petrol, huge quantities of munitions, and a hospital of 800 beds.

Italian Front.

A Remarkable Feat.

How the Alpini Stormed Mount Cimone.

LONDON, July 28. The Italian capture of Mount Cimone was a remarkable feat. It is a plateau which can be approached only by gullies at the sides. Two attempts to climb these failed, as they were swept by machine-guns and rifles. Therefore it was decided that the Alpini should scale the straight wall ending the plateau. Two companies in the darkness reached the overhanging brow with rope-ladders and squatted underneath for seven hours, being bombed and stoned by the Austrians. Then the Alpini forced the "Chevaux-de-Frise" and other obstacles assaulted a redoubt on the crest four hundred feet above the plateau. The redoubt was taken after five hours enabling the infantry to climb gullies and complete the occupation of Cimone, the last Austrian post looking down on the Italian plain.

STRONG ATTACKS REPULSED.

In Posina Valley.

LONDON, July 28. ROME.—The communique reports that a strong night attack in Posina valley and Setti Comuni have been repulsed with heavy loss.

Italian Progress.

LONDON, July 28. ROME.—A communique says:—The enemy is stubbornly resisting in strongly entrenched positions in the Wood north of Monte Cimone. We, however, have made some progress.

Great Britain.

Officer-Prisoners' Pay.

Mr. Chamberlain's Announcement.

LONDON, July 28. In the House of Commons to-day, Mr. Chamberlain announced that it had been decided that Indian Army Officer prisoners shall after 61 days receive the full pay of their rank plus half staff pay attaching to their ordinary employment, the total averaging about five-sixths of their full ordinary employments. Staff Officers still on the cadre of the Regiment will be treated similarly to Regimental Officers. The decision is retrospective from the beginning of the war. Family allotments will be adjusted accordingly. No alteration is proposed as regards Officers of British Regiments.

TELEGRAMS.

Karachi Troop Train Disaster. Questions and Answers in the Commons.

LONDON, July 28. In the House of Commons Mr. Chamberlain announced that the Government of India had been asked to report whether loss of life in the troop train was due to the route or the lack of proper arrangements or both and whether it was urgently necessary to send drafts by that route immediately instead of sending them to Deccan until the monsoon broke in Northern India.

Mr. Markham asked:—Did the Government of India take any steps in the matter till it was mentioned in the Commons.

Mr. Chamberlain said:—The Government of India had instituted an enquiry as soon as it had knowledge of the facts. The Government of India informed me of the occurrence in a telegram dated, I believe, June 15th, and the Government of India is awaiting the result of the enquiry before fixing responsibility.

Mr. King pointed out that Indian papers had drawn attention to the matter before June 15th.

Colonel Yate's Question.

Colonel Yate asked whether arrangements could be made to prevent vegetables for Indian troops in Arabia becoming spoiled en route from Bombay? Could not money compensation be given to British officers in Aden in lieu of bad rations?

Mr. Chamberlain said he had telegraphed to India for information.

KEEPING THE GERMANS OUT.

Lord Kitchener's Views.

LONDON, July 28. The "Morning Post" says that Lord Kitchener shortly before his death suggested that the Imperial and Dominion Governments should pass legislation prohibiting the Germans for twenty-one years after the war from becoming naturalised, or taking up domicile in the Empire, and from becoming partners or shareholders in British businesses.

Sir Edgar Speyer's Appeal.

LAHORE, July 28. LONDON, July 27th.—The appeal in Sir Edgar Speyer's case has been dismissed.—("C. and M. Gazette.")

Opium Importation Prohibited.

LONDON, July 28. The importation of Opium and Cocaine has been prohibited.

Montague's Silver Report.

LONDON, June 28. Messrs. Montagu's report says: Better tendency of prices is mainly due to the firmer tone of China exchanges. Several, rather heavy, recent sales are attributed to State Bails and other exceptional sources. America has been selling less freely during the last few days.

African Theatre.

Mariabill Occupied by Belgians.

LONDON, July 28. KOROGE.—The Belgians have occupied Mariabill 100 miles southwest of Muaza on lake Victoria after a successful progress west of the lake where they captured a thousand porters of enemy convoy with loads of rifles, munitions and supplies. The Belgians also defeated an enemy force of 600. The Belgians have captured 4000 natives and altogether have taken 190 White prisoners.

THE WAR IN EAST AFRICA.

Further British Success.

LONDON, July 28. It is officially announced that in East Africa General Northey, on July 24th, expelled the southern German force, including the bulk of the crew of the "Koenigsberg," from a strong position midway between Neulangenburg and Iranga. The enemy, after several strong counter-attacks, retired towards Iranga, abandoning a four inch howitzer and two machine-guns. The Governor of Neulangenburg was captured but died of a wound.

Prisoners in German East Africa.

A German Notification.

SIMLA, July 28. Intimation has been received that the German authorities in German East Africa have notified their willingness to receive and transmit to the prisoners of war any letters or parcels of clothing that may be sent for them. The letters will be strictly censored and should be confined to social matters. All such letters and parcels should be addressed C/o Director of Field Post Offices, East African Expeditionary Force.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 28. The market in cotton mill shares continues to be very firm and the rates advanced in certain shares. Centrals advanced to Rs. 233½ and Orlaba land and mill to Rs. 1355. Tata mills advanced to Rs. 470. Currumunays were firm at Rs. 272½ and Davids advanced to Rs. 498¼. Fazaibhoys advanced to Rs. 575. Indore Malwas were in demand at Rs. 337½. Ladian bleaching was firm at Rs. 190. Madhowjis were steady at Rs. 1550 and Standards at Rs. 1387½. Swadeshis advanced to Rs. 1785. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Barmats were quiet at Rs. 415. Tata Iron and Steel ordinary were steady at Rs. 171¼ and deferred declined to Rs. 765. Tramways advanced to Rs. 227½. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 75 and small pieces at Rs. 75½ for buyers in big lots.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India" Commerce Department:—

Mr. J. P. Hardiman, I.C.S., has been appointed as a collector for Burma for receiving, holding and dealing with such money as may be paid to him under the Burma Trading Act.

(ବିକଳ ବ୍ୟାପୀ)

చే. గీ. తోకలల మూకలను గుట్టకేక బడెదఁ
గేతకేకల నిక వానికిం బను లిను
నాకసంపు కేకలను సత్వంత మదర
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
లేమి నున్నట్టి నరగులు తొమలముగఁ
గమలకాంతులఁ దొలుకాడి క్రూరవీరి
సవ్వల నొసంగి చూడఁట లబ్బురపడ
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
హాళికారి కెల్ల సమిరాహ్లాదముగను
నంటుజాడ్యముల్ తాండవ మాడకుండఁ
గుంభిని భోరుకొల్పుచుఁ గుంభవృష్టి
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
పాండి రేపు మాపు నొసఁగఁ బశుల కెల్లఁ
బల్లికం బుష్కలంబుగ నచ్చ నిచ్చి
మేపుకొలుఁబు నెంతయుల వాసి నైవ
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
రెండు మూడేడ్ల నండియి రెద్ది ప్రజల
రూపు మాపుచు నున్నట్టి దల సోఁట
కాది బాధల మెదలంట నడఁచి పుచ్చ
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
ఉష్ణ కిరణుల్ సుముగ నుండునట్లు
రోగు లావధముల్ గొని బాసుమీఁద
బధ్యపానముల్ జరపుచుఁ బరఁగుకట్టు
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
ప్రజల తొమనీడికు లయ బడల కుండ
భువన వలతల్పు లెంతయుం బురుడు లేని
హరివరాహ్వాననంబుల వరలు చుండ
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.
నశుని పరిపాలనమున నే యలఁత కలఁత
లేక పాండివంటఁతోడ క్రికరముగ
వరలిన ట్లుండ నీ నశ్విరత్సరిమున
వచ్చె శుభనూచకంబుగ వన్న ఋతువు.

* * * *

సత్యాగ్రహించినవ్యవహారము అన్నం పెట్టకుంటే అన్నం
 యాట చేస్తున్నారను. అరుగుమీద పడుకోండుమనగా అసకాశం
 లేదుగదా! అదే జావుకొనిదే జావుకొని అసలు వారు-రక్షివారు-
 పంపకపురాలోరగిచే-సంసారారులతో-కాపురాలందడం-పరజే

కైకలూరు సోమశివస్వామి: — కైకలూరు శివస్వామి 10
మీరకు ముఖ్యమైనది ఏమిటో తెలుసుకోవాలి. పూర్వమును
కాశీకి తీసికొని ఎక్కడో ఉంచినట్లుగా పరిచయముగా
నది. పూర్వమునుండినుకొని పూర్వముననుకొని ఒకరు మామీ
యగుచున్నారు. భగవద్గీతనుకొని నెలకొని యొకరి
కంటాకునుకొనియుండియును పని నొనరించు పూర్వమును
నది. ఆయనదానికి వగవలెను. కావున కమ్మిటి మొదలు
కొనెడినది భగవద్గీత పూర్వమునది తాలూకానుకొని
కొని తీసికొని రావలసిన దని వారు పూర్వమునుకొని.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.
చక్కని తలకట్టు.
వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్త్రీలకు తప్పనిది. మెదుడుకు కుదెట్టువారలకును స్త్రీలకును,
చచ్చు బనియేలేదు. ఉష్ణధిక్యమున రుచిచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లభించును.
మైనూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశాతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల జూగుట కిదియేచాలును. ఊరక గ్యారంటీ, పూచీలు, ఇయ్య నేల.
కేశములందరినీ వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడును. నిశ్చయముగ నంతోక
మును గతిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవరాదామరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె చూపి
"ఇది చాలవంచిది. మిక్కిలి చాక" యనికెప్పి దానిని కొనుడు కెప్పయన్నారట. ఆమాటలచే మోసపోతును. ఆ మానె
అలా వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాట్లాడు చూచి
కొనుడు.

ఒక సీసా రూ 1-0-0. ఏ. పి. రూ 0-4-0
కీ సీసా రూ 2-10-0. ఏ. పి. రూ 0-7-0

సోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155, హమ్మచిస్ట్ మార్కెటు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు- మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, వైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

100

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని ఉబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
సర్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి
7, కంబాకణ్డి, మద్రాసు.

నోటీసు.

కృష్ణాడిట్టికలై జవాడలో తమ్మన తాతయ్య
బ్రదర్స్ వారితాలూకు లైసుఫ్యాక్టరీలో నేటివరకు
వర్కుచేయు చున్నటువంటి రస్తుం టైప్ ఆయిల్
ఇంజను లి. హెచ్. పి. 45 సెకండుహేండు(Rustone
type Oil Engine B. H. P. 45, second hand)
మిక్రయించెదరు గతక కావలసినవారు ఈదిగువ
అగ్రజుకు ఆర్డరు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇన్
ఫర్మేషన్ కావలసినయెడల సదరువారిపేర వ్రాసి
ననో జవాబు యియ్యబడును.

TAMMANA TATAYYA BROS.

RICE MILL

BEZWADA.

తెలుగు ఆనందవాదక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి చాలగవరగతివరకును మాయె
ద్ర సిద్ధముగానున్నవి. ఇవి ప్రసిద్ధి కెందిన పితామహుడైన
మూర్తులో సృష్టానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నర
సింహంకంఠులు లి. యె; యల్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి
అశ్వీవరసింహారావు - రి చేతను రచించబడినవి. మరియు
మొదటి మూడు తరగతుల వాచక పుస్తకములను డైరెక్టరు
గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదీన పోస్టునెంట్లు
వారికి పంపింపగా పాఠశాలలయందు పంపింపగలవచ్చునని అను
మతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి
గుండ్రములైన సాహిత్యములును రంగుపటములును నన్నవి.

ఆనందవాదక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
రెండవతరగతి రూ 0-2-6
మూడవతరగతి రూ 0-3-0
చాలవరగతి రూ 0-4-0

R. R. V. & Co. Perfumers, Kumbakonam.
మదరాసు ఏజెంట్లు- మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, వైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిభక్ష్ శర్మరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన

వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములో;

అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ

బడును. చందావద్దతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0

అందుకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. పి. గా పంపుము.

అయితా:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

21, 145, రాంబిడి, మదరాసు అని వ్రాయు.

అతిపుష్టకాలమునకు తగిన శిరోరాజ నివారణి యేది?

మన చందనాది తయిలము

ఈతయిలము వారమునకు రెండు తడకలు (పాత,
కాలములో రాచుకొని ప్లానముచేసినయెడల పిత్తసిద్ధి కలుగును,
కన్నులుంటు, కపాలపుష్పం, ఒంటితలనొప్పి, తలతిడుగుట
వెంటుకులు రాలుట, శివునవపురుగును. చీతలయైన బుద్ధి
కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మావద్ద నువాసన చక్కపాడియు నువాసన
నున్ను, కొబ్బరితురుము, ముగంధ పూసపాడి, కేళిగంధము
చండకపత్తము, అరగజా, కేసరిపత్తము, పునరు, జవ్వడి,
అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును, క్యాటలాగు కాం
పివాళి, రాగిశిరశేను. శ్రీ. ఆర్. వి. లిందు కో,

455 నువాసన క్యాటరాకము, కుంభాకణము.
R. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBAKONAM.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కాపీరైటు అమ్మకము

మతగ్రంథములు! అమూల్యములు!!

స్వగ్రంథమైన మన్నవ బుచ్చయ్య కంతులవారిచే
తెనుగు ప్రతిపదార్థ టీకాతాత్పర్యముతో ప్రకటిం
పబడిన 10 ఉపనిషత్తులు, 10 గీ స్తోతులు, ఋగ్వే
దము ఒకటవ అష్టకము, సంధ్యావందనభావ్యము
మున్నగు మతసంబంధమైన గ్రంథములయొక్క
తెలుగుభాగము కాపీరైటు అమ్మకవలసి యున్నది.
కొన గోరువారు, ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయ
వలెను.

హెచ్. వి. కృష్ణ అండ్ కో.,

చింతాద్రి పేట, మద్రాసు.

శ్రీ వైవమహాసభ.

శ్రీకటన.

నంస్కృతపూజాభావల సభ్యునియొక్క గాని కేదాద్య
యనము చేయునట్టిగాని వైవ బ్రాహ్మణ వీధిబాటయ వైవ
మహాసభవల సభ్యులచేతను గోవనెడల తమస్థిగతులను
తెలుపుకొనుచు కథవలన ముద్రించబడి సభివలన బంజబడి
యందు సమానా పృకారము దరఖాస్తులను వ్రాసి యీ
జూలై నెలాఖరులోగా చేడలాకున మాలో నెవరి కదివై నను
పంపుకొనవచ్చును.

కొంపల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు, చెన్న పట్టణము.

కాకత్యవర్మ.

శింగ రాజ మొకటసు బాబరావు, బెజవాడ.

కోకాధికరి.

చాల శ్రేష్టమైన ముక్కుపోడి.

పలము 1-కి రూ. 0-1-8, పిత్త 1-కి 8-0-0

సుగంధ ముక్కుపోడి

బుడ్డి 1-కి 0-4-0 డజన్ 1-కి రూ. 2-0-0

కే. పొన్నురంగ మొదలియూరు,

258

ముక్కుపోడి వ్యాపారము,

పోస్టుబాక్స్ నెం. 175, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కార్యకర్మమును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆయుర్వ్యధిని ఇచ్చించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనామగా నీయబడును. పోస్టు ద్వారా
యే మేమే భరించినంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశేకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభిగపాకొవధాంబడి 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్రుల చరిత్రము.

మూడవ భాగము.

గ్రంథకర్త, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు.

గ్రంథము కావలసినవారి దిగువచిరునామాకు వ్రాసి
కొన్నయెడల బడలుగలరు. గ్రంథము 488 పేజీలు గలిగి
కాలిఫోర్నియా చేయబడినది. వెల పోస్టేజీగాక రూ. 1-8-0యి.

వెలగల వేంకటరెడ్డి,

506 ఇలిహాసతరంగిణి గ్రంథమాల, ఆరంభి-కృష్ణాజిల్లా.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పునయోగకరి మైనది

వైద్యవిద్య

దీనియందు మెండుగ వైద్యపాఠము నిండియున్నది.
144 పుటలుగల పుస్తకము. మీ యింటివద్ద ఏ కర్మముచేక
పోషణి భిక్షులు మాడ తేక మీకు యిచ్చించేట్లు పుస్తక
ప్రతికొనుటకు నివృత్తులేదా? తేదీ ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజకీయ కావ్యాలుగల కోకాధికరి.
(188) 20, వైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

Silks!
అర్జునరా!

Silks!!

Silks!!!

నాగరిక హెచ్చరికలది ప్రపంచము అందమగువస్తువుల సభిలమియమన్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము వలన కలయు వస్తువులతోను ప్రయత్నించుచున్నాడు. వనశరీరమునకు అందముకెప్పుడు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు చున్నట్లే ప్రకృతిగమమైనది. అందుచే జనోపయోగముగొలుకును, మా స్వలాభము కొలుకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు మాన్యుగు స్థలములనుండి మేలైనవట్టు తెప్పించి ఆనేక అందమైన అంచులలో (నెల్లూరంచు, గోరంచు, దక్షిణాదంచు, మామిడంచు, దిండికల్ అంచు వగైరా) ఎక్కువకాణ్యము, తేలుచు, తక్కువ, మృదుత్వము, ఖండువాలు, చీరలు, పంచ అను, కొటుకానులు, తలగుడ్డలు లోనగునవియు నేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మావద్దబట్టలు ఖరీదుచేసిన వారిలో కలుపుకొని మాకుచేసిన యోగ్యతాకర్మములే మేము తయారుచేయు. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. కలయువారు ఈక్రింది చిత్రమునకు వ్రాయవలెను.

	ఖరీదు	తెదలంబు అంగుళములు	పొడవు X జడములు
మారత్ కట్టుఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	12-0-0	47	8
మారత్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	10-0-0	47	8
జపాన్ కట్టు ఖండువా తెలుపు	7-8-0	47	8
మారత్ కట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	27	5
మారత్ పేక తలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	82	5
జపాన్ కట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు	8-12-0	82	5
జపాన్ కట్టు కొటుకాను, తెలుపు.	8-0-0	54	1

(16%)

10-6-16

ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

496

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపురమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా మియ్యబడును. ఆట్లు నిర్ణయించినచో శాస్త్రములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసములన్నియు బాంధవ్యముతోనే ధాతువలన కలిగినవారికి వృద్ధులతోను బహిష్కరిస్తే, మరణకాలమువరకు యజ్ఞము ననుభవించుట. ఈసాలామిసిరి మురబ్బా నేపించియెడల ఆట్టి యజ్ఞము లొలిగి విశేష బహిష్కరణకన్న ఎందు ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభవించు జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతువునీకలుగున, స్వస్థులకితము మానన, ధాతువు ముత్రముతో కలసిపోవుట మానన, నీరుతగుట మానన, బహుమాత్రవ్యాధి మానన, విశేషబలము కలుగున, రక్తము కృద్ధియగున, ఆకలి యెక్కువ యగున, చక్కెర మలవిస్తవలగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతివండు. ఇది కాబూర్, కాంబవర్ జేయుటలో మెరుగుమన్నది. అక్కడి జనులు ఈవండును విశేషముగా తినుటలన మనదేశపు 4 గురు మనస్సుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై యురబ్బాకు నేపించి నుంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయుట యున్నది, 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన వానికల్ల పూర్తిగకలుము కలుగును. 28 డబ్బాను ఉపయోగించినచో జస్మాంకరము వరకు గుణ మిచ్చును. అపహాస పరికర పార్సలుతో వంకబడును.

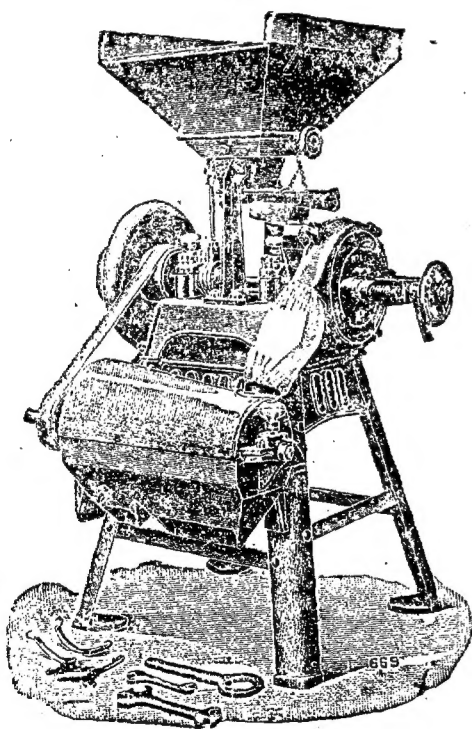
15 తులారు, డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తెపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

న 5, అవస్థరోడు, బెంగుళూరు సిటీ

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టుముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనగలు, కందులు, వగైరావస్తువులను గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక వర్తాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వారికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబున్ మోడల్ కిరస్నాయిల్ యంజను (8½ గుట్టుములు మొదలు 60 గుట్టుముల వరకు) గ్యాసు యంజనులు, పెట్రోల్ ఫ్యూజులు కంపులు, డాక్టరీలకు, డిస్కోలకు, మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 పవులు) ఎందువచ్చి కర్మ గ్యాసు యంజను వగైరా లు కువయోగించు బొగ్గుచేయు బట్టీలు, మొదలైన ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు సమస్తసామానము గూడ మావద్ద కొరతను. తప్పిల్లు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనుడు

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండిస్ట్రీసు కంపెనీ,

150

ఇంటిన్లు, మెషిన్ల మిల్లుస్టోన్స్ వర్తకము,

4, శంభుదాసు వీధి, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అవధిగ్రస్త రక్తములను జనించుబాధ్యములకు కఠినమునటి నుండు. కుత్రులను, చచ్చులను, గండములను, ఇండ్లను, పాతశివాలయములను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

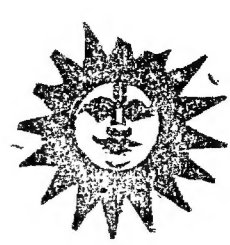
కనావర్తిసార్వభౌమ గణ మియ్యట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యకత్తివలన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికబంధమును నివృత్తము పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్లలో అమృతము.

ప్రాప్తికరు:- పి. డి. సావంత్, 144, వననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No, 144, No. 2. BOMBAY,

కుంకుమపువ్వు

వ్యవసాయము

వ్యవసాయము

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెచ్చు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

సంవత్సర చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి ముఖ్య ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాష నుంచి ప్రకటింపబడుచున్న ప్రతి కలలో మతాచార విషయములను శాస్త్రమనస్సును రీతి ననుసరించి సహితసభ్యమును బోధించుటకై ప్రతిక ముద్దాకరించును. ఈపత్రికకు గొండు రుదాయులను జమిందారులు రాజ పోషకులయి 116 రూ॥ల నియ్యుచున్నాడు. దాదాపు 25 ప్రధానపోషకులు ఉన్నాడు. దీనియంత ప్రకటింపబడుచున్న "సహితసభ్యమును శాస్త్రమనస్సును రీతి దాతుర్వస్తువు" మున్నగు విషయములను పొందుతు లందఱు కఠించితిరవలెను.

4-6 సంపుటలు మొదలుకొని 7-8 సంపుటలవరకు గల ప్రాతసంపుటలు ఒక్కొక్కటిరూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము. 4, 5, 6, 7, సంపుటలు ఒక్కసర్వాదును పీసీకోనవారలకు రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

కలయువారు:- మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు, ఆది వ్రాశెడి.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[వ ద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రీమదుగల గులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0, అయ్యే క్రితము ప్రతి 5-0-0. పోస్టుకర్చులు శుభ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

వైలి:-సులభియా, మృదుమధురము, భాగ్యవృక్షము. 2000 పద్యములు కలవు. మంచి కాగితములపై అచ్చు, కాళిగోలైందు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుకర్చులు శుభ.

(4-12-14)

జనమంచి శేషాద్రికర్మ

తెలుగువండితుడు. ముద్రికపర్ హైదరాబాదు, కడప

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు తుపాకి మందు
కేపురవలు మొదలగునవన్ని
సారాయములు స్పిరిట్సు
నానావిధోపయోగవస్తువులు
మావద్ద దొరకును.

ఎస్. పి. సారథి అండుకో
1000 చైనాబజారు రోడ్డు
230 మదరాసు

డడ్లీగారి అస్త్రాక్

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనబడినది. ఇది, తయారోగమును నివారణ చేయుటకు నమ్మకమైన మందు. దగ్గును, తదితర బాధలను కుదుర్చు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ సేవించవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుటచే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దాని, నివారణ. ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్జీత గుర్రత్తము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిట్) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాశి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. ఆంటీగ్లొసురియా చేయువనినే, ఈమందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింపబడుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్ కిట్

(నల్లి నం హారిటీ) ఈమందు నల్లులను నాశనముచేయగలదు. నల్లులు చేరు బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంఠలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగకారి.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, వహంటు రోడ్డు,
మదరాసు.

ఈమందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

దంతచూరము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచి పోషము.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లు నుండి రక్తము ప్రవించకుండును.

నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు

ముత్యముల తెల్లగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది. సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్లు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకువేలు డబ్బీలు విక్రయము డబ్బీ 1-కి 0-2 0. డబ్బా రు. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తంబు శెట్టిపేటి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

ప్లేటు ఎక్స్ప్రెస్ సిగరెట్లు, నాగరికమగు సువాసనను గలిగిన శ్రేష్ఠమయిన రకమును మాత్రమే యిచ్చగించునట్టియు, తదితరములతో తృప్తినొందనట్టియు లక్షణములుగల కొందరి నిమిత్తమయి, కను శ్రద్ధతో చేయబడిన కొన్ని రకముల మంచిపొగాకుయొక్క విశ్రమము.

STATE EXPRESS

సి గ రే టు లు

వడ్డీనియా నెం. 555 టిన్ ఒకటికి-50 = రు. 1-0-0

టర్నిష్ నెం. 444 టిన్ ఒకటికి-50 = రు. 2-0-0

ఎటువంటి తోవ్వనీకులందును పీటియొక్క మంచిస్థితికి హామీ నిచ్చుటకయి గాలివానల పేరెంటు టెక్సులలో వెట్టబడియుండును.

ఆరోగ్యకరమయిన ఫ్యాబ్రికలలో క్రింది అడ్రెస్ వారివలన సిద్ధముచేయబడినది.

ఆరెడ్జిట్ టువాకో కంపెని., లిమిటెడ్, లండన్ ఇంగ్లండు

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్షింపుచు సరఫరుత్వము కారణములు రక్షింపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాధిసామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము. సుఖరోగములు దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

ఈ ధన్యమును సిటిరో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

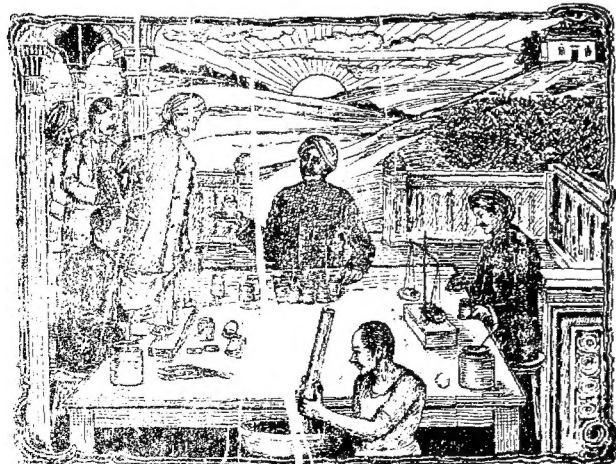
తామర తైలము

ఒక డబ్బీ వెల 0-4-0, పోస్టుఖర్చు సహా 0-6-0

ఈ తైలమును ఒక నారినాడిన సుఖపడ గలరు దీనిని రాచిన మంటయుండదు చర్మము నలుపెక్కదు.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

(Baron & Co)

చిక్కనుమాత్ర గ్రాముడ్డి 1-కి రు. 0-4-0
మొదటివరం సామాన్య శేష 1-కి రు. 0-14-0

వ్యారన్ అండు కంపెని

మేలైన సువాసన పొడి, సాదాసన్యము.

మేము తయారుచేసెడి సస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుతో తన, అపువధ మూలికలన్నియు, సువాసనదన్యములతోతన న్న చేయబడినది. ఇది శిశోభారములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన న, దీర్ఘ పడికలులు, నుపుళ్ళి, మైకములు ఇత్యాది శిశోరొగములను అవలీలగా కుదుర్చునదియే గాక, యిదియువతయొగించు చున్న, శరీర క్షతావలము, బుద్ధిప్రకాశము, సరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూర యువగియొందినవారు ఇతర సస్యములను ఆశ్రేయించరు. సర్వజనల యువయౌగ నిమిత్తమే ఈ సస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతూర పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహించవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబ్బా బుడ్డకు రు. 2-8-0
రెండవతరం శేష 1-కి 0-12-0

వ్యారన్ అండు కంపెని, 18 యె. సెకండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధిని యనునాటకం శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమందు జూపబడినది, అందరును జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:-

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.